

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

POLITIKAI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-utca 155. szám Gergurov-tele házában,
hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető köz-
lemények intézendők és minden díjak fizetendőek.

A bácsmezei nemzeti párt hivatalos közlönye.
Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.
Felölös szerkesztő és kiadófeljados:
Dr. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 fr. — Félévre 5 fr. — Negyedévre 2 fr
50 kr. — Egy hóra 85 kr.
Egyes szám ára 10 kr., a vasárnapi szám 15 kr.

Előfizetési felhívás

„Zombor és Vidéke“

XV. évfolyamának
4-ik évfolyamára.

Fölkérjük mélyen tisztelt előfí-
zetteinket, hogy előfizetéseiket mielőbb
megújítani sziveskedjenek, nehogy a
lap szétküldése fennakadást szenved-
jen.

Hazaflás tisztelettel

„Zombor és Vidéke“
kiadóhivatala.

Választások előtt.

Ott állunk végre — néhány hó-
val, — talán csak héttel a választások
előtt.

Magyarország alkotmányos pol-
gárai ismét gyakorolni fogják azt a
legszentebb jogot, melylyel döntenek
a kormány sorsa fölött.

S most az egyszer nem csak ar-
ról van szó, hogy meg voltak-e
a múltban elégedve ezzel az ugyne-
vezett liberális, de alapjában való-
képzepkori eszmékkel telített kormányval?

Ezuttal egy egészen más és sok-
kal fontosabb kérdés tolu előtérbe.

Ez a quóta-kérdés.

Magyarország ez időszereint kor-
mánya nem képes a quotakérdést más-
képp megoldani, mint választások utján.

Mit jelent ez?

Hogy a jelenlegi többségből ala-
kult regnikolaris bizottság nem akar
a quóta-fölemelésébe belemenni, de a
kormány saját drága énje megmen-
tése végett hajlandó volna a magyar
állampolgár zsebeibe belenyulni s ki-
venni utolsó filléreit, hogy teletömje
velük az éhhetetlen osztrákokét.

Erre új parlament, új többség
kell!

Nem mondja meg, hogy a dolog
így áll, nem rukkol ki a farbával, hanem
hímez-hámoz s ezzel elarulja alatto-
mos szándékát.

Már most minden egyes polgár,
a ki szavaztatát a kormánypartra ad-
ja, egyuttal súlyos terhet vállal ma-

gára s oly megadóztatás elé néz, mely
alatt a háta meg fog görbülni.

Ha a Bánffy-kormány győz, ak-
kor *liszer annyit adót kellend* fizet-
nünk, mint jelenleg.

Mert ha a quótát csak 2 per-
centtel fölemelik, ez is milliókat igé-
nyel, már pedig ezeket a milliókat a
szegény adozó nép véres verejtéke szol-
gálatja.

Hát már most édes magyarom,
állj oda az urna elé s válassz komány-
párti embert, ha elég gyáva és ala-
muszi vagy alkotmányos joggal
nem élni meggyőződésed szerint.

Rosz világ következik: be ez után
read. s majd keservesen fogsz vissza-
gondolni a hebehurgyaságra, melylyel
a főszolgabíró vagy a jegyző ravasz
rábeszélései által jobb meggyőződésből
kiforgatott.

A bácsmezei választóknak azon-
felül tudtára adjuk, hogy semmiféle
ámitásnak föl ne üljönek, mert *min-
den kerületben lesz a nemzeti párt-
nak jelöltje.*

A mely kerületben a néppárt vagy
a függetlenségi párt az erősebb, ott a
nemzeti párt nem állít jelöltet, mert
ezzel a kormánypárt érdekeit szolgálná.

De jelöltünk lesz a kula-verbázi,
a hódásághi, a kernyai, az apatini, a
rigyiczai, s a tovarisovai kerületben.

Zombor már föltellenül a miénk.

Lesz ugyan itt is harc, mert a
kormánypárt nem akar hinni saját sze-
meinek, de ez nem okoz semmi gon-
dot!

A nemzeti párt ezen fölemlített ke-
rületekben eddig is erőteljesen mérkö-
zött a kormánypárttal s győzelme a
hódásághi, kernyai és kula-verbázi ke-
rületben nagyobb küzdelem nélkül is
biztosítottunk látszik.

De ha párthiveink szem előtt fog-
ják tartani a haza üdvét s becsülettel
megállnak eddig követett elveik mel-
lett, akkor a győzelem az egész vo-
nalon a miénk lesz.

Mindenesetre szükséges, hogy a
pártok községenként szervezkedjenek
s a jelölt személyében megállapod-
janak.

Ne várják hiveink azt, hogy in-
nen a központból induljon meg a
mozgalom s a jelölt ki-kiáltás. Az csak
a kormánypárt izlésének felel meg,
hogy a kerületekre ráerőszakolnak
mindenféle jelöltöt, kit még a leghivebb
amcluk se akar, s úgy hajtják a vá-

lasztókat, mint a csürhét szavazni az
idegen jelöltre.

A nemzeti párt a jelölést a pol-
gárookra bizza, azokra, a kik azt meg-
választani hivatottak, keressenek s
találni fognak alkalmas s megbizható
jelöltet, kit aztán a központ is szíve-
sen támogat, s kinek megválasztatása
érdekében a központ minden tőle tel-
hetőt meg fog tenni.

A szomszédos községek lépjenek
egymással érintkezésbe s szervezked-
jenek!

De azért itt a központban is szí-
vesen látjuk a választókat, ha bármí
íránt fölvilágosítást kérnek.

Szemesztó István megyei pártelnök
vendégszerető háza a választók előtt
mindig nyitva van s a központi vég-
rehajtó bizottság minden pillanatban
rendelkezésükre áll.

Előre tehát!

Minden perc drága! Bontsuk ki
gr. Apponyi Albert zászlaját!

Gróf Apponyi Albert beszéde:

A temesvári pártgyűlésen gr. Ap-
ponyi Albert az alábbi beszédet mon-
dott magyar és német nyelven, mely
beszédet *dr. Drakulits Pál* városunk
orsz. képviselője szerb nyelven tolmá-
csolta.

Tisztelt közgyűlés! (Halljuk! Halljuk!
Zajos eljenzés). Egy igen komoly pillanatban
jöttem önök közé. (Hosszantartó zajos él-
jenzés.) A harcznak, egy döntő természetű
alkotmányos küzdelemnek pillanatában, egy
oly alkotmányos küzdelemnek pillanatában,
melynek, ha minden előjel nem csal, politikai
harcaink eddigi történetében párja nem igen
volt. (Igaz! Ugy van!) Ezzel nem azt akarom
mondani, hogy ez a küzdelem lesz a
legalkotmányosabb küzdelem. (Elenk derült-
ség), mely ebben az országban vívatott, leg-
alább nem minden oldalról. Az én utolsó,
most nyolcz napja elmondott beszédem óta
számos körökben részint azzal az ószinte,
részint azzal a tettetett feifogással találkoztam,
mint hogyha engem érne ezért a fele-
lősség. (Zajos ellenmondások és viharos él-
jenzés.)

Eppen azért szükségesnek tartom beszé-
demben két kérdéssel foglalkozni. (Halljuk!
Halljuk!) Az egyik az, hogy kit illet a fele-
lősség azért, hogy a legkeletségelebb köz-
óhajnak ellenére példatlanul elkeseredett
politikai harc fog ebben az országban dül-
ni ez alkalommal is. A másik kérdés, melyet
meg kell világitanom, az, hogy ennek a
harcznak tárgyai olyanok-e, melyekért ér-
demes küzdeni, a melyek miatt érdemes a
honpolgároknak ezreit azoknak az áldozatok-

nak hozatalára buzdítani, melyekkel mai napig Magyarországon az önnálló meggyőződésnek megóvása össze van kötve. Ezt a két kérdést akarom lehetőleg röviden megvilágítani. (Halljuk! Halljuk!)

Először kit illet a felelősség azert, ha a helyzet oly orvosolhatatlanul, ma legalább orvosolhatatlanul kiélestedt? A nagy közönségnek számos körében és igen sokanál tiszta hazafias indokból, az az óhaj volt elterjedve, ha legalább a hatvanhetes alapon álló pártok között egy bizonyos közeledés jöjjön létre, hogy legalább ezeknek összes erőt lehessen a pozitív alkotásnak terén értékesíteni s ezek között a ellentéteket elsimítani.

Ez az óhaját, tisztelt választópolgárok, előttem nem volt ismeretlen és azok az érvek, azok az indokok sem, melyek annak tagadhatatlan jogosultságát kölcsönözték. Erre a lélektani tényezőre alapítják azután az én ellenfeleim részben azt a vádat, hogy én voltam az, ki ennek az óhaját teljesítését kérelmeketlen hadüzenetem megghiúsítottam. (Élénk ellenmondások és zajos éljenzés.)

Pedig, tisztelt uraim, ezt a helyzetet, mely a fegyvert nyomja kezünkbe, mely a harcznak minden aloidzatait kívánja tőlünk, ezt én nem teremtettem, (Igaz! Ugy van!), hanem csak konstatáltam, mikor konstatálnom kellett, hogy Magyarország vakon nem menjen vesztébe és levontam belőle a konzekvenciákat. (Élénk helyeslés és éljenzés.)

Rövid visszapiantás is utolsó idők parlamentii történetre és a pártok között létrejövendő közeledés érdekében történt lépésekre be fogja bizonyítani, mennyi igazsággal állíthatom ezt. (Halljuk! Halljuk!)

Mikor a jelenlegi kormány a kormányzatot átvállalta, történt az első és utolsó, az egyetlen hivatalos kísérlet arra, hogy a közjogi alapon álló pártok között az együttműködés lehetővé tétessék. Baró Bánffy Dezső akkor ily czébből meghívta értekezletre annak a pártnak vezérferfiát, melyhez tartozni szerencsém van és mi ebben az értekezletben résztvenni szívesen hajlandók voltunk. Azonban kijelentették nekünk, hogy a programunkban foglalt mindazon nemzeti követelmények, melyek a hadseregére vonatkoznak, tehát a leglényegesebbek közöttük, még csak megbeszélés tárgyát sem képezhetik. Ennek folytán mi volt részünkről természetesebb, mint az a válasz, hogy ily

körülmények közt mi sem szükségét, sem célját, sem hasznát nem látjuk a megbeszélésnek. (Élénk helyeslés és zajos éljenzés.) Mert kizártunk tekintettük azt, hogy azoknak az elveknél, melyeket vallunk, melyeknek az ország egy részét megnyertük, egyik lényeges részét egyszerűen feláldozzuk és ezzel a kegyelemdőfést adjuk a politikai szavahihetőség iránt ebben az országban ugyanis nagyon megingatott hitnek. (Zajos tetszés.)

De ezzel még maga az eszme nem volt eltemetve, Kísérletet tett hasonló irányban nyíltan, a parlamentben gróf Szapáry Gyula e város országgyűlési képviselője, tette loyális módon, oly módon, mely csakugyan legalább a tárgyalásokra alapot nyújthatott volna, a mennyiben kereste azt a megoldást, melyhez a mi pártunk is, a szabadelvű párt is elvi álláspontjának csonkítása nélkül hozzájárulhatott.

Én rögtön a parlamentben kijelentettem, hogy nem tudom ugyan, vajjon azok az eszmék, melyeknek gróf Szapáry Gyula csak külső körvonalaát adta, tenyleg alkalmasak lesznek-e arra, hogy ugy nálunk, mint a tulsó oldalon elfogadásra találjanak, de készségemet nyilvánítottam ezen eszmék megvizsgálására, azokkal való bővebb megismerkedésre és ez alapon a tárgyalások megkezdésére,

Többet tettem: az mondtam — és mondtam elvbarátaimnak helyeslésével — hogy ha nem is sikerülne programunknak egyik lényeges részére néve egyetértést elérni, ha tehát a pártok egyesülése és részvételük a hatalom kezelésében nem volna lehetővé téve, akkor istudnék gondolni eszörommel üdvözölnék oly kormányzatot, mely nekünk arra néve ad biztosítékot, hogy közjogi tekintetben legalább rosszabbodás nem, a nemzet anyagi érdekei terén azok erélyes megvédése, a nemzeti önérzet terén pedig minden sérelmeknek elhárítása, a belügyekben a jogállam kiéptése és tiszta, partatlan igazgatás lesz a programja; ily kormányt, — bár elveink integritásának fenntartása miatt annak tagja nem lehetnek — politikai függetlenségem fenntartása mellett szívesen támogatnék. (Hosszantartó zajos éljenzés.)

Mindezekre azonban a kormány és a kormánypárt összes tényezőinek részéről vagy visszautasító, vagy egyáltalában semmifele válasz nem adott.

Mig ezek történtek, a nyitrai, stomfai és girálti választások botrányai vetettek világot e kormányzat szemlemerre. Mert a megértett választási szabadság semmiféle elégtételt nem kapott, ama visszaélések részesei egyikének haja szála sem görbült meg. (Felkiáltások: Szégyen! Gyálat!)

Ezen tapasztalatok után sem mondtam le arról a törekvésről, hogy az elvek integritásának fenntartása mellett a pártok közt létező ellentétek legalább enyhíthessenek. Az utat erre megjelöltem ismert karácsonyi czikelyemben, midőn, hogy úgy mondtam, erkölcsi közeledésnek föltételül olyant tüztem ki, a mi tulajdonképpen ugy is kötelessége minden tényezőnek, tudniillik a választások szabadságának és tisztaságának és így a politikai küzdelmek loyaltitásának biztosítását.

A formulát erra a kuriai bíraskodásról szóló törvényjavaslat megfelelő módosításában nyújtottam. Barátaimmal együtt kidolgoztam azokat a módosításokat, melyeknek segítségével ez a törvény valóban a komoly biztosíték természetét nyerte volna el.

Mi volt a viszonzás? Ezt a kezdeményezést nem utasították vissza nyíltan, de kijátszótták és szinte azt mondhattam, kigúnyolták az által, hogy módosítványaimnak éppen leglényegesebb részét vetették el, valamint az által is, a mire meg visszatértek, hogy a kormány semmiféle kötelezettséget nem akart vállalni a javaslatnak törvényerőre emelése tekintetében.

Mi volt módosítványaimnak lényege? A büntető szabványok megszorgitása, hogy azok valóban fékező hatással bírjanak a visszaélési kedvvel szemben és a tisztviselők tekintetében egyfelől azok egyéni szabad szavazási jogának biztosítása, másfelől a hivatalos hatalommal folytatott korteskedések megiltása. Eppen a módosítványok erre vonatkozó részéből semmit sem fogadtak el. De bekövetkezett az is, ha a lapok tudósításai váratlanul meghazudtolásban nem részésülnek, hogy a kormány az országgyűlésnek idő előtti feloszlataa által e törvény megalkotásától egyáltalában szabadulni kíván, mert hiszen mostani csonka alakjában is kényemtelen lehet az a gondolat, hogy a legvastagabb visszaélések mégis csak a független bíró szeme elé kerülhetnek.

Ezt az utolsó vádat csak feltélesen mondom ki. Ha a kormány a feloszlataa előtt módot talál a kuriai bíraskodásról szóló javaslat törvényerőre emelésére, akkor az

TÁRGYA.

Másodvirágzás.

Elbeszélés levelekben.

(A „Z. és V.” eredeti lárczája.)

9. Irta *Iffj. Kubiss Ágost.*

S mikor már csaknem azon a ponton lltam, hogy fegyvert ragadok és kioltom etemet, valami sönajtásszerű hang és csözög lépések ütöttek meg füleimet.

Kisiettem tehát és gondold csak! — Künn a roppant viharban, a záporolt verve az én drága Camillám tartott kunyhóm felé.

Mily örömmel kaptam karjaimba, mily határtalan boldogsággal ragadtam ötembe és vittem be szobámba az imádott, bálványozott nőt.

Egész át volt azva. Bizvásty jövet közben érte őt a zápor.

Ajkai is alig rebegtek néhány szót. Ki volt kelve egészen színéből.

— Olvastam sorait — kezdte akadozva, és eljöttem hozzá, hogy viszont érzelmeimet feltárjam előtte. Soká haboztam igaz, ez azonban csak bátortalanságomnak tudható be . . . Ön megvallotta nekem, hogy sze-

ret és mondhatom leplezetlen őszinteséggel nyitotta meg előttem bensejét, midőn érzelmeit csak pár szóba foglalva, de melegen, határozottan és ferliasan tolmácsolta. S legyen is meggyőződve, az őszinte és valakinek igazán szíve melyéből áradozó szavai sohasem hangozhatnak el a nélkül, hogy egy rokonszív húrjait rezgésre ne készítenék. Ön pedig engemet találkozásunk első pillanatábanis már megnyert.

Azóta pedig, — kiismerve időközbe' nemes szívét, majd azon tulajdonait, melyek bizony akármelyik férfinak is méltán csak büszkeségére válhatnak, — az iránta táplált rokonszenvem csak még inkább nőtt.

Úgy szölt ön levélkéjében, ha még szabad vagyok és érdemesnek tartom reá, ne foszszam meg őt hát attól a boldogságtól, melynek üdve viszonszerelmemben rejlik.

Hát hiszen, ami engemet illet, hogy szívem még szabad, azt ön úgyis tudja; hogy azonban az én irántai egyszerű érzelmeim párhuzamba állíthatók-e az ön fenkölt érzelmeivel és méltók-e arra, hogy azokat kölcsönösen kicseréljük, azt nem tudom, mert még eddig sohasem szerettem. De ha nálam véli boldogságát fellelhetni s csak tőlem függ, hogy előtte az üdv útját elzárjam,

vagy kinyissam: im fogadja szerelmemnek zálogát!

Ezzel érzelmetlenül szoritotta meg jobbmot és gyöngéden homlokomon csókolt.

Ah, barátom, e pillanatban talán én voltam a világ legboldogabb embere! — Igen én, az a férfiú, ki eddig semmiben sem találtam gyönyört, kinek kedélyvilága csak méla és bús érzelmekkel volt tele s ki úgy szólván már csaknem azon a ponton állottam, hogy önkézüleg és szentségtörőleg szakasztom szét életemnek fonalat . . .

Nem foglalhatom neked azonban szavakban, mint állottam megindultan, akár csak egy gyermek, ki szóhoz sem tud jutni, ha valamivel meglepi, a mikor Camilla minden zavar nélkül, mondhatnám férfias bátorsággal biztosított viszonszerelméről, s mint halt el ajkaimon a szó, hogy mondhatatlan boldogságomat csak pár szóval is tolmácsolhattam volna.

Boldogságomnak azonban hű képe könnynyelteli szemem volt.

— Én édesem, boldogságom! zártam Camillát karjaimba s helyeztem a pamlagra.

— Drága megtért *remelém!* rebegte ő szakadozót hangon rámfüggeszve szemeit.

Óh azok a szemek! — Mennyi érzés,

természetesen tárgyalanná válik. De ha feltevésem valószínűnek bizonyulnak, mint felette jellemző ténykedés sulylyal esik a mérlegbe.

Ily előzmények után mindezek tetéjébe a kormány sugalmazott közlönyei folyton azt hirdetik, hogy a megegyezésről pártok és pártok között szó sem lehet; hanem a kinek tetszik, beléphet a szabadelvű pártba és egyszersmind hirdették az irtó háborút az ellenzéknek minden árnyalata ellen. Ha pedig valaki azt mondandó, hogy a kormányon kívül még egy más tényező is létezik: a szabadelvűpárt szellemi vezetésére hivatott jeles férfiak, hát akkor sajnálattal kell konstataálnom, hogy ezek a férfiak, bár bizonyára fájlaták a választási közeledési kísérletekkel szemben követett eljárást, bár bizonyára helytelenítették azt a kihívó hangot, melyet velünk szemben folyton használnak, ezeknek az érzelmeinknek soha egy szóval, soha egy szavazattal kifejezést nem adtak, (Igaz! Ugy van!) hanem akár örömet, akár sóhajtozva, de teljesen átengedték az ügyek vezetését a kormány önkényének és a párturalom egóizmusának. (Igaz! Ugy van!) Es van abban egy bizonyos humor, hogy e tartozkodó magatartásuk következményeképp báró Bánffy Dezső az országgyűlés időelőtti felosztása által magát teljesen a helyzet urává tudta tenni. (Elnök derültsg.)

Mindezek után, melyek azt bizonyítják, hogy a politika tisztességgel és egyéni önértéssel összeférő minden lépést megtettünk az ellentétek enyhítésére és a parlament helyzet javítására, hogy azonban a klikkuralom kizárólagosságán minden törekvésünk megtört, — mindezek után mondom, ki okolhat engem, ki okolhatja a mi pártunkat, ha a harc kiűr a maga teljes ridegségében és az országra nehezedő minden következményeivel. (Igaz! Ugy van!)

Átterhetek már most annak a másik kérdésnek megvilágítására, vajjon vannak-e ennek a harcnak oly tárgyai, melyek a honpolgároktól az azzal összekötött nagy áldozatokat megkívánhatják. (Halljuk! Halljuk!)

Nézzük, hogy mi az, a mi választásnál el fog dőlni? Kérdés alatt van először az ország pénzügyi és gazdasági jövője, a menyiben azt az Ausztriával kötendő kiegyezés meghatározza. Kérdés alatt van másodsor a haza összes polgárainak politikai szabadsága, vagy szolgálása. Kérdés alatt van har-

madszor a magyar állami és nemzeti egység minden erkölcsi előfeltétele.

A gazdasági kiegyezésnek két kimagasló részlete: a kvóta és a vám- és kereskedelmi szövetség kérdése. A kvóta, mint ezt somorjai beszédeemben bőven kifejtettem, esetleg a korona döntése alá kerülhet; a kormány alkotmányos befolyása mellett, a mikor tehát minden biztosítékunk a kormány helyes fellegolásában rejlik. Mi szükségesebb tehát, mint az, hogy a nemzet a kormánynak e tekintetben elfoglalt álláspontját tisztán lássa. Lehetséges-e nélkül a bizalom, vagy bizalomhiány kérdésében egyáltalán állást foglalni és nem kell-e szükségképen a bizalmatlanság álláspontjára helyezkedni, ha a bizalomnak minden pozitív támpontját szabad elhatározásból tőlünk elveszik. (Igaz! Ugy van!) Pedig ez történt. A kvóta-bizottság tegnapi ülésén Horánszky Nándor tisztelt barátom (Elnök eljenzés) kérdést intézett a kormányhoz, megáéva teszi-e a kvóta-bizottságnak oly értelmű álláspontját, mely szerint Magyarország kvótáját emelni sem méltányossági okokból nem kell, sem közgazdasági indokokból nem szabad. És erre a kérdésre a kormány-elnök teljesen félremagyarázott törvények ürügyül használata mellett minden pozitív felvilágosítást megtagadott.

Lehet-e az állásfoglalásnak ezt a megtagadását másképp magyarázni, mint úgy, hogy a kormány magának szabad kezét tart fenn a kvóta emelésére? Mert hiszen, ha el volna határozva, hogy abba semmi körülmények között bele nem egyezik, nem volna oka, hogy ezt már most ki ne mondja. (Zajos helyeslés.) Készségesen elhiszem, hogy a kormány ily irányban semmi kötelezettséget sem vállalt: de az is kétségtelen, hogy hallgatásával az utat magának erre nyitva tartja. (Igaz! Ugy van!) Hát nyitva akarjuk-e tartani számára mi is? Akarjuk-e a lehetőséget megadni arra, hogy kvótánk felemeltessék? (Zajos felkiáltások: Nem! Nem!) Hisszük-e, hogy a mikor e nemzet adóképesége a vég-sőt ki van merítve, a midőn annyi szervezeti, kulturális és jöteknysági feladat és ezzel összekötött költség vár erre az államra, midőn tehát az állami jövedelmek természetes fejlődése alig lesz elegendő arra, hogy csak ezekkel is lépést tartson: hisszük-e, hogy ily körülmények közt Magyarország nagyobb kvótát vállalhasson el? És ha ennek ellenkezőjét hisszük, ha a jelenlegi kvóta fenntartásához igaz akarattal ragaszkodunk,

nem a legnagyobb könnyelműség-e oly kormány kezébe adni e kérdés megoldását, mely magának szabad kezét tartott fenn és az országot minden felvilágosítást megtagad? (Igaz! Ugy van! Elnök helyeslés.)

A vám- és kereskedelmi szövetséget illetőleg pedig hogy állunk? A pénzügyminiszter megmondta az országgyűlésen, hogy a kormány hajlandó a vámszövetséget Ausztriával megkötni, anélkül, hogy az érdekeink által követelt vámtarifa-reformot már most keresztülvigye. Pedig ettől függ, vajjon a mi terményeink az osztrák piaczon hasonló védelemben fognak-e részesülni ahhoz, melyet az osztrák termények a mi piacunkon élveznek. Ettől függ tehát, nem leszünk-e ennél az alkunál a megcsalottak? És ezt a kormány a jövőnek bizonytalanságaira akarja bízni. Szerződést akar velünk köttetni, a melynél bizonytalan, nem lesznek-e földművelésünk újabb érdekei újabb tíz évre kiszolgáltatva? melynél bizonytalan, nem fogjuk-e a megcsalottak szerepet játszani? (Igaz! Ugy van! Elnök tetszés.)

Lehet-e ily politikát komolyan venni? Lehet-e ily politikának a választó közönség szabad akaratát megnyerni? Nagyon érthető, hogy a kik ily politika számára akarnak többséget csinálni, azok kizártnak kívánják tekinteni azt e lehetőséget, hogy a választási procedurába a független bírónak szeme be tekinthessen. (Igaz! Ugy van! Zajos tetszés.) Tehát önök látják, tisztelt barátaim, hogy ezeknél a választásoknál valóban arról van szó, magukéva tesszük-e a kormányunk közgazdasági könnyelműségeit? kitesszük-e az országot e könnyelműségek és bizonytalanságok következményeinek akkor, mikor e nemzet legfőbb foglalkozási ága, a mezőgazdaság, ugy is súlyos válsággal küzd. (Igaz! Ugy van! Elnök helyeslés.) Arról nem is akarok szólni, hogy nem tekintve a kiegyezési kérdéseket, a kormány minden részleges jóakarata és olykor elismerésére méltó intézkedések mellett is sokkal inkább van összenöve azokkal a közgazdasági irányzatokkal, helyesebben szólva kinövesekkel, melyek a mezőgazdaság érdekeivel ellentétesek, semhogy töle alaposan segítő közgazdasági politikát várni lehetne. (Igaz! Ugy van! Zajos helyeslés.)

Nem kevésbé világos, hogy ma inkább, mint valaha, a polgárok összes közszabadsági biztosítékai forognak kockán; és hogy ezt önöknek illusztráljam, engedjek, hogy

mily boldogság lövelt ki belőlük . . . Valóságos tengerszemek.

Hát azután oly igazán szeret engem, mondja drága angyalom?

— Nagyon . . . nagyon felelte ő. — Szívem legigazabb érzelmeivel s érzelmeim legnemesebb vonzalmával! . . . Itt, csak itt akarok lenni, az ő oldalán, az ő kicsi felesége, hogy szíve dobogását hallgassam! . . .

— Ah mennyibél tudóm!

— Szeretek, mert ő az egyedüli, akit arra érdemesíthetek és szeretem, mert őt szeretni Marym emlékének tartozom!

Szorosabban fűztem magamhoz az angyalt, ki vallainra hajtá fejét s bársony kacsóival övedzte körül gyöngéden nyakamat

— Milyen boldog vagyok!

— Én is! Meg boldogabb mint ő, sokkal boldogabb, mert olyan félt, mint amilyen te vagy többet találni nem lehet!

— Camillám, édesem: hát igazán szeretsz?

— Igen, szeretlek, imádlak, sőt mi több még balványozlak is!

Ajkaink egy hosszú, forró csókban forrtak össze, majd mindkettőnkön erőt vett a szenvedélyes szerelem . . .

Camilla egész testében izgatottan reme-

gett, míg én gyöngéden elhárítottam ingecskéje himzéses fodrait s egész kéjjel tapadtam oda ajkaimmal a tengerszerűn hullámzó pihepuha és ingerlő hókebele.

— Ram szakadt a meny . . .

VII.

Kedves barátom! Immár három hete les, hogy feltalaltam boldogságomat. S te ennek tudatában, — hiszem, — nem is rovd fel hibámul hosszú hallgatásomat. De tudod, mikor az ember önelégedett s léptenyomon csak örömek kísérik, alig ér rá mással foglalkozni, mint élni a boldog pillanatoknak.

Nem akarlak azonban elhanyagolni, mert sokkal is inkább szeretlek, semhogy rólad megfeledekznék, azért menestem hozzád e sorokat.

Amidőn ezt pedig teszem, nem kevésbé eredti dolgot fogok veled közölni.

Jó magam is nem kevésbé csodálkoztam el rajta, amikor megtudtam. S ebben lehetett fel azután magyarázatot mindazon sejtelmeknek is, melyek képzeletemet foglalkoztatták, mikor Camilla személyében Mariettet véltem felismerni.

Camilla ugyan nem Mariette, de annak édes nővére.

— Szinte hihetetlen! Csaknem meszeszerű! Ibbem el bizonyára ajkaidról, midőn e sorokat olvasod, pedig tényleg így van. S magam is csak azon csodálkozm, hogy ezt eddig még csak tavólról sem sejtettem, bárha nem kevésbé ismergettem Camillában mindazon lelkitulajdonokat és egyéni vonásokat, melyet Maryt jellemeztek. — De még inkább kell csodálkozm barátom! akarat-erős titoktartása felett, hogy ezt nekem mind-ig el nem árulta

Maga azonban a véletlen vezetett a felfedezésre.

Emlékezni fogsz te még tehát bizonyára azokra a szavakra, melyet nekem Camilla önfelédten mondott, mikor egymás karjaiba borultunk s melyeket neked előbbeni levelemben olyan híven leírtam.

„Szeretek, mert őt szeretni Marym emlékének tartozom! — Ez a gondolat volt tehát az a kulcs, mely engemet a rejtegy megoldásához vezetett.

Én ugyan eleinte észre sem vettem ezen szavak valódi és mély jelentőségét. csak később, midőn felettük nyugodtabban gondolkodni kezdtem.

Camilla engemet szeretni Mary emlékének

éber szemmel egy ideig együtt álmodjunk. (Teiszés. Halljuk! Halljuk!) Lássunk álmodunkban egy főispánt, a ki, midőn a főszolgabírósgot vagy a községi közigazgatást vizsgálja és a főszolgabírótól vagy a körjegyzőtől azt hallja, hogy a járás, hogy a község választói többnyire kormánypártiak vagy többnyire ellenzékiek, erre azt válaszolja: „Baratom, mit beszélsz nekem oly dolgokról, melyekre semmi gondom? hogy kormánypártiak-e vagy ellenzékiek, az az ő joguk, az ő dolguk, nekem csak ahhoz van közöm, hogy a törvények pontosan végrehajtsanak, hogy a közbizony lelkülméretesen kezeltessek és hogy mindenkinek szabadsága biztosítva legyen.” (Zajos helyeslés és tetszés.) Álmodjunk tovább bármely tisztviselőről, a ki azelőtte megjelent főnek minden politikai hitvallását mint szükségtelen, a tárgyhoz nem tartozó szószaporitást vissza utasítja és így szól a feléhez: „Baratom, erre nekem semmi gondom, előttem csak az a kérdés, igazad van-e vagy sem? (Élénk helyeslés és tetszés.) törvényes-e kívánságod, vagy sem?” (Zajos tetszés.) És álmodjunk ezt az álmod tovább, feléle a községi jegyzőt, fölfelé a kormányig. Mit gondolnak, milyen volna ennek az államnak orszaga? Kisebb volna talán azoknak a tisztviselőnek tekintélye és törvényes hatalma? Kisebb volna irántuk a ragaszkodás és az engedelmesség? Kisebb volna a nemzeti egység és az állameszre érdekében kifejtendő befolyásuk? Nem volna-e inkább szilárdabb a törvénytisztélet (Zajos helyeslés.), erősebb a nemzethez, a hazához való ragaszkodás? (Élénk helyeslés.) Ne nevelne-e az minden állampolgárból a törvény végrehajlásán szívesen segédkező önkéntest? Holott most, midőn a rideg valóság ezzel a szép álommal oly merev ellentétben áll, csak a natalomtól való felelem létezik, de a törvény iránti tisztélet, a tekintély iránti kegyelet csak kivételesen található. (Igaz! Ugy van! Zajos tetszés.) És annak a parturámi rendszernek, az államhatalom törvény- és alkotmányellenek felhasználásának legnagyobb kielétesítéséhez ma jutottunk el. (Igaz! Ugy van!) Itt az a krízis, hol a polgároknak vagy teljesen a szolgásg járma alá kell fejeiket hajtaniok, vagy a pillanatnyi kellemetlenségektől vissza nem riadva, szabadságukat újra meg kell hódítaniok. (Hosszantartó zajos helyeslés és eljenzés.)

(Folyt. köv.)

A Széchényi-jubileum-hoz.

Lapunk utolsó számában már részletesen megemlékeztünk Széchényi József 25 éves jubileumáról s azt az ígéretet tettük, hogy a jubiláló férfiú beszédét, melyet Szondy bíró üdvözlétére mondott, közölni fogjuk. Ime a gyöngyöri beszéd egész terjedelmében:

Mélyen tisztelt közönség!

Égész lényem, egész valomban mélyen meghatva, mélyen megindulva állok én itt önök előtt, én az érdemtelén, hogy ezen felettebb megasztelő s engem ily fényesen kitüntető kegyességükert szívem legkövetlenebb érzéseiből forró s halás köszönetet mondjak.

Jól tudom én azt, hogy ezen fényes, ezen magasztos ünnepség nem az én gyarló, a tévedéseknek kitétt s egyéni jelességek hiányában szenvedő igénytelen személyemet, hanem illeti azt a kort, illeti azt a hosszú időt, melyet én a közpályán a közállomány szolgálatában, jelen pedig törvényeszek-elnöki állásom s e minőségbeni működésemben eltöltöttem.

Igaz, hogy ennek a kornak, ennek az időnek személyesítője vagyok, nem azoknak a jelességeknek, nem azoknak az érdemeknek, melyek egy ily hosszú, egy egész évnegyedszázadra terjedő bírói működéshez kétségkívül jogosan és méltán fűződhetnek s hogy a most elmondott ékes beszéd mindezen jelességek és érdemekből nekem nemcsak hogy részt jutottat, azt a jogkereső közönség irányában mélyen érzett felelősség s annak tudatában kezelt elnöki állásomnak mindenkor lehetőleg kifogástalan betöltésére irányuló elhatározás s erős akaratomnak s ezekben rejlt igyekevs s törek véseim vélt felismerésnek kell tulajdonítanom, melyet a mellettem működő s adott esetekben elnöki tisztomban engem helyettesítő tisztelt barátom a szónok ur az ő mindenkorai jóakarásával bennem felfedezni igyekezett.

De egészben nem is ennek tulajdonítom én inkább az ő buzgó, annak a szónoki nemes fellendülésnek, melyet bennem az ő bíró társaival rendezett jelen

jubiláris ünnepélyen mutatkozó ünnepies hangulat s egy ily díszes közönség megjelenése kellett és ébresztett.

De legyen az t. uraim bár miként is, lelje az íróssát bármiben is, hisz a többi sok jeles címatumok közt igen helyesen hozza föl a szónok ur, midőn mondotta, hogy „a haza szent szerelme ép azért kulfórrása az önfeláldozásnak, mert nem számít elismerésre, midőn kötelességet teljesít” szent igazság! átérzem én ezt s teljes tudatában vagyok, — mert midőn 25 évvel ezelőtt legkegyelmesebben történt kinevezésemmel a zombori kir. törvényeszek s ahhoz tartozó kir. járásbírósgok szervezése s azok további kormányzásával megbízattam, hogy ezen díszes, de egyben felelő terhes s nehéz feladatommak, melyből folyólag s az ezzel szoros kapcsolatban álló, a jog és igazságszolgáltatás követelményeinek tölem telhetőleg megfelelhessenek a pártatlan igazságnak legjobb tudomásom szerinti alkalmazásával abba egész önfeláldozásig minden igyekezetemet s minden esekély tudásomat belevitettem — én is csak kötelességet teljesítettem s hogy ezen kötelesség szerű működésemet a mélyen tisztelt közönség mégis oly ki nem érdemelt kegyeltes méltanyúságra részesíti, ezen kegyes jószágért, ezen főnkelt nemeselekkületeért s ha talán mégis volna az én parányi érdemeimet messze meghaladó ezen kitüntető kegyességért a nagyérdemű közönségnek az én mély tisztelőtelennél csak hálam nagyobb, melynek érzetét, melynek emlékezetét sem a kor, sem az idő bennem soha megszüntetni nem fogja.

És most kedves bíró, szeretett hivatal-társaim önékhöz fordulok: 25 éves elnökségemre jubiláris ünnepélyt rendeztek s engemet benső érzetük sugalmazását tolmácsoló szónokuk által a szív egész melege s annak minden nemes érzésével üdvözöltek, köszönöm — mélyen — lelkemből köszönöm, szeretetük s ragaszkodásuk eme benső nyilatkozásával örökké feledhetlenné tették nekem ezt a napot, a mely, hogy azzá legyen arcképeiket záró ezen díszes emlék atnyújtásával egy szimbólumról is gondoskodtak, kedvesen s örömmel fogadom, legyenek meggyőződve, hogy valahányszor én ezt a kedves emléket képező szellemi kínesez ladát a kezembe veszem s együttes működésünk kedves emlékének, felidézésül azt kinyitom s

tartozik! — ezt egy kissé különösnek találom.

Mért? — A részvét miatt, mert meghatotta őt annak története s mert én azt szerettem, most pedig őt imádom? . . . Az nem lehet! — emigy gondolkoztam. Egyébiránt megkérdeztem magát Camillát, jutottam el végre a megoldáshoz, milyest csak közelebb ismét felkeres.

Barátom pedig ekkép adta magyarázatát szavainak:

Valóban sejtelmel nem alaptalan, mert én bennem Mariette nővérét szeretted, annak a Marynak a nénjét, ki huga emlékének mindig csak kegyellett, tisztelettel és szeretettel tudhat adozni, mert jó testvér volt s ki annak történetét, mielőtt te azt nekem elmondottad volna, már előbb is és mondhatom nagyon is jól ismertem . . .

„Hogy azonban magamat mindéddig el nem árultam, bár rendkívüli akaraterő kellett ehhez különösen akkor, mikor nekem szerelmi történetedet elmondottad, — tudt ez be egyszerűen csak azon tapintatos kiméletnek, melylyel irányodban s fájdalmaiddal szemben viseltem . . . Nem akaralak a felfedzéssel csak még inkább szomorítani! Bár jó magam szíveimből örültem, hogy bennünket a sors oly véletlenül összehozott

és még inkább annak, hogy ugyanazon érzelmeid, melyeket hugom iránt tápláltak s melyek tudom, hogy igazak volt, irantam is lángragyulladtak!

— Igazán nem értem! vettem én közbe.

„Tudom, folytatta Camilla, hogy a dolog előttem így az első pillanatra kissé érthetetlen, kisérd csak azonban szavaimat figyelemmel, mindjárt minden világos lesz előttem . . .”

„Mariette tudom, sohasem beszélt neked családi viszonyairól, mi különben természetes is, mert hiszen akkor mindjárt tisztában kellett volna lenned mindennel, mikor bennem Mary hasonmását vélted felismerni..

„Azon különben csodálkozni való sincsen, mert Mariettet egy, édes atyánk iránti kegyelet kötötte ahhoz, hogy családi viszonyairól senkinek se szóljon.”

„Szolgáljanak neked azonban magyarázatul következő szavaim, melyekkel tudom, hogy vétek atyám emlékének, legyen ez nekem azonban megbocsátva azon határtalan bizalom és szeretet révén, melylyel irányodban viseltem.”

„Kedves atyánk tehát a felföld egy kies fekvésű városának általánosan ismert és köztisztelőnek örvendő dúsgazdag főrfa

volt, ki a mellett, hogy neki, fekvő birtokai után járó évi jövedelme ugyancsak bizvást vetekedhetett volna akarmelyik grófi uradalom évi jövedelmével is, egy köszvénybánya részvénytársaságnál vezérigazgatói tisztet töltött be. — Viselte pedig ezt az állást évek hosszú során fáradhatlan munkássággal, kitartással, hűséggel és az őt környező alantas tisztviselőik ragaszkodása, bizalma és határt nem ismerő elismerése mellett.”

„Történt azonban egy alkalommal s ennek most már vagy öt éve lesz, hogy a társulat évi záró mérlege egy izben mondhatatlan ezrekre rugó s el nem számolható differenciákat tüntetett fel és nem tudom én hogyan, hogy' nem történt, a gyanu azonban a többek között atyánkra is háramlott, ki azonban nem viselhetve el azt a nagy szegényt, mely őt minden alapot nélkülözve érte, — ami később ki is derült, de sajnos, hogy késő, — egy kétségbeesett s elhatározó pillanatban, amikor már azonban ügyszólván utolsó butor darabunk is dobra került, véget vetett életének, árván hagyva anyátlanul, — mert szegény mama az én életemnek árán lett áldozata saját életének, — engemet és Maryt . . .

(Folyt. köv.)

beosukom, annak kulesát mindig az én hálás szívem fogja képezni.

S midőn ezzel a mélyen tisztelt összközönségnek engem a siriglekötelőző eme kiváló kegyességéért, melylyel ezt a mai napot az én részemre örömnüppé avatta fel — még egyszer hálás köszönetet mondanék, további szíves emlékezete, s további jó indulatába magamat ajánlom.

Vásárlások az ezredéves kiállításon.

(Felhívás a közönséghez a hazai ipar pártolása érdekében.)

Az ezredéves országos kiállítás általánosan elismert erkölcsi sikerét nagy mértékben előmozdítaná, ha a hazafiás közönség a kiállító iparosok által hozott áldozatokkal kellőképen méltányolná. Ez természetesen első sorban a kiállított tárgyak megvásárlása által történhetik.

Előkelő köreink és általában nagy fogyasztó közönségünk a kiállításon meggyőződhetnek a magyar ipar versenyképességéről és számos oly kitűnő tárgyat találnak az ipari csoportokban, a melyeknek megvásárlása által jelentékeny szolgálatot tehetnek a kiállításban részt vett iparosoknak.

Az ezredéves kiállítás messzeható jelentőségénél fogva is bizonyára sokan kívánnak egy-egy emléket beszerezni, hogy a későbbi nemzedékek méltánylását is biztosítsák a nagy nemzeti ünnep e méltó kerete számára.

Felhívjuk tehát a mélyen tisztelt közönséget, hogy a kiállítás hátralevő rövid idejét egyrészt szükségleteik fedezésére, másrészt emléktárgyaik bevásárlására a legjobban felhasználni szíveskedjék, hogy a hazai ipar iránt való elismerését az ezredéves ünnep alkalmából méltóképpen kifejezésre juttassa.

Budapest, 1896. szept. 15-én.

Az országos iparegyesület nevében:

Gróf Zichy Jenő, s. k. Gelléri Mór, s. k.
elnök. aligazgató.

Politikai hírek.

— **Furcsa dolgok a zombori nemzeti pártban**” czim alatt igen komikus vagdakozást visz véghez egy általunk jól ismert „valaki”, — a helybeli úgynevezett „függetlenségi” újság hasábjain. Bizonyos madár semmi tisztasági érzékkel nem viseltetik a saját fészke iránt. Madarakra tudvalevőleg ágyúkkal lövöldözni nem szokás s naiv csiripeléseiket nem lehet komolyan venni. Ilyen madár a politikai renegát, a ki nyíltan hű párttagnak gerálja magát, alattomban pedig ártan iparkodik a pártnak. Mi baja van a cikkíró úrnak, — nem tudhatja; de ha keblében bizonyos társadalmi mellőzések fájdalma sajogna, ezért kár a nemzeti pártot tenni felelőse. Az a furcsa dolog, ha valaki ily okokból szőria világgá a tétlenség vádját és a kormánypárt iránti szolgálatkészség gyanuját a párt vezérfráit és sajtójára. Egyébiránt Szemző István megyei pártelnök annyira fölülte áll ilyen alacsony insinüációknak, hogy mi ezen cikkelylyel szemben nem tartjuk szükségesnek az ő szeplőtlen politikai jellemét megvédeni. Az aggodalmas cikkkező nyugodt lehet az iránt, hogy a kerületekben a nemzeti párt tőle telhető akcióit fejt ki, ha talán — bizonyos okokból — ezt nem is köti az ő orrára. A mi pedig a cikkíró társadalmi téren kapott sebeit illeti ezekre is szívesen tennének a zombori nemzeti párt vagy vezérei Forti-féle sebtapaszt, ha módjuk volna rá, mert semmiféle klikkrendszernek nem támogatói sem a politikai, sem

a társadalmi téren, sőt ellenkezőleg, a mely jelentőség nélküli előtűk a valódi vagy vélt dzsentriszkedés, úgy megevit az alattomos intrikákat és alacsony cselszövényeket, melyek akár név nélküli cikkelyek, akár „szűkebb körű párttervezetek” alakjában akarnának érvényesülni. Legszébb az egyenes út!

Nemesítés pártérdekből. A Magyarország irja az alábbiakat: Bánffy Dezső báró a választások közeledtével minden eszéköt megragad arra, hogy magának és a 35 százalékos kvótának pártot teremtsen. Legujabban is olyasvalamiről értesülünk a legmegbízhatóbb forrásból, a mire eddig tudunkkal nem volt példa. **Bánffy Dezső báró Vojnics István főispán által felkínálta a Bács-ka két legelőkelőbb ellenzéki pártvezérének a magyar nemességet, assal a kököttéssel, hogy kormánypártiak lesznek.** Nem bántotta a miniszterelnök jó ízlését az sem, hogy az egyik család egyik tagja nemzeti párti programmal, mint intranzigens ellenzéki képviselő ismeretes, sőt ellenkezőleg éppen ennek a kerületében közszereletben álló férfinak a mandátumát kérte cserébe a nemességet. A család ezt az illető képviselő tudta nélkül odaigérte, a ki, midőn az eseményekről értesült, már a megváltoztathatlan fajt accomplival állott szemben.

Drakulits Pál a nemzetiségekről. A temesvári pártgyűlésen Drakulits Pál országgyűlési képviselő igen érdekes és politikai szempontból becses fejtegetéseket adott elő a nemzetiségi kérdésről. Figyelemre méltó gondolatmenete a következő vizlatból tűnik ki: Az egyesleges politikai nemzet pozitív értelmezésben azt jelenti, hogy a haza minden lakója nyelv-és fajkülönbség nélkül ugyanazokkal a közjogi jogosítványokkal bír és ugyanazokkal az állampolgári köteleességekkel tartozik a hazának. Negatív értelemben jelenti kizárását annak, hogy az állam területe faji vagy nemzeti csoportok szerint osztassék be, vagy az állampolgárok a nyelvi vagy faji összetartozás szerint külön közjogi tevéletetül ismertessenek el. A törvénynek eskütelni értelmezéséből mi közezik? Következik az, hogy a közjogi egyenlőség folytán minden, bármily nemzetiséghez tartozó honpolgár a saját anyanyelvét szabadon használhatja, kulturáját azon szabadon fejlesztheti, a miből folyik, hogy az egyesülési jog alapján kulturegyesületeket alapíthat, a melyeknek működését az államhatalomnak csak akkor szabad megakadályoznia, ha az az államegységbe ütközik. Folyik továbbá az is, hogy föltétlenül elismerendők a történeti fejlődés folytán kulturális téren szerzett és törvényileg elismert közjogi jogosítványok, milyen a szerbeknél különösen az egyházi és iskolai autonómia, a melyet a szabadelvű pártból kikerült kormányok, különösen pedig a jelenlegi kormány évtizedek óta lábbal tipor. Következik végül az is, hogy akkor, a midőn az egyesleges politikai magyar nemzetet és a nemzetiségeket egymáshoz való viszonyát szabályozó nemzetiségi törvény alapulnének az érvényesítése a viszonyok szabályozásánál kiinduló pontul vétetik, ezen törvény egyéb rendelkezései is loyális érvényesítenének. Eme álláspont elfogadása és loyális keresztülvétele megszünteti a nemzetiségi sérelmeket és békét teremt e téren az országban.

Új főispán. Latinovits Ernő országgyűlési képviselő értesülésünk szerint legközelebb **Mosonmegye** főispánjává nevezetik ki, hol **Pálffy** Daun Vilmos gróf magánviszonyainál fogva sem akar tovább mostani állásában megmaradni. Latinovits Ernő tudvalevőleg a rigyiczai kerületet képviseli, melynek választópolgárai most Paul Kálmán ügyvédet kérték jelöltül föl.

A hódásági kerületben a nemzeti párt jelöltje Ertl János, kinek megválasztása bizonyos. Ellenjelöltje Sándor Béla zombori takarékpénztári igazgató, ki egykor főispán is volt.

A bács-almási választó kerület. Bács-almási levelezőnkől a következő értesítést vettük: A b-almási választókerületi községek egyenként, pártkülönbség nélkül értekezletet tartottak, hogy a bekövetkezendő képviselőválasztás őket váratlanul ne találja, a képviselő jelölés tárgyában, — minden községek függetlenségi, szabadelvű és nemzeti párti választók egyesülve egyrangul jelöltnek almási és gödrei Siskovics Tamás b-almási nagybirtokost kiállították ki. A községek az értekezlet határozatát egyenként nagy küldöttségek élén közölték Siskovics Tamással, ki vonatkozó a jelöltséget elfogadná, — azonban a választók többszöri felkérésének engedve, kijelentette, hogy a jelöltséget elfogadja pártönkivüli programmal. B-Almás 400 választóval az összes intelligenciával az élén, — Melykút 200 választója Kurka Károly kanonokkal az élén, — Madaras 100 — Bikity 120, — Kunbaja 150, Csavöl 100, Felső-Szt.-Iván 80 — Tatabáza 40 — Matheovics 50 tagú küldöttséggel jelent meg B-Almásban Siskovics Tamás úrnál, ki a küldöttségeket a legszívesebben fogadta és uri házánál őket megvendégelte. — Jankovác község, hol 400 választó van, csak pár nap mulva fog küldöttséget meneszteni. Siskovics Tamás megválasztása biztos, — már a nála megjelent nagy számú küldöttség több, mint az összes választók fele. — Siskovics Tamás 6 ízben képviselte a sásdi választó kerületet az országgyűlésen. A b-almási kerület választói úgy értelmezik Siskovics pártönkivülségét, hogy semmi körülmények között **nem kormánypárti**, máskülönben ellenjelöltje is volna.

A szerb radikálisok mozgalma. A magyarországi szerb radikálisok most egy nagy nemzetiségi párt létesítésen fáradoznak. Tervük sikereiben maguk sem bíznak, de a Zasztva azért közzéteszi azt a programot, amelynek alapján a radikálisok egyesülni szeretnének a liberális párttal. A program a következő négy pontból áll: 1. Mind a két párt jelentsé ki, hogy az 1895. augusztusban Budapesten megtartott nemzetiségi kongresszus határozatait elfogadja. 2. Ebből kifolyólag kimondandó, hogy a) a szerbek ezental nem lesznek sem liberális pártiak, sem pedig radikálisok; b) a két szerb párt egyesül egy „nemzetiségi pártta”, és hogy ez az új párt mindig csak a tótok és a románokkal karöltve fog minden politikai kérdésben eljárni; c) a két szerb pártnak közlönyei megszűnnek és e helyett egy nagy politikai napilap alapítandó; d) addig, a amíg ez meg nem történik, a két párt közlönyének közösen és a lehető legnagyobb erőlyel kell küzdeni minden sovínizmus ellen, még az esetben is, ha az államügyész sajtópörrel fenyegetné a párt egyik vagy másik közlönyét; e) hogy a szerbek minél nagyobb eredményt tudjanak felmutatni, meg kell nyerni a Horvátországban és Szlavóniában lakó szerbeket is és ezeket is rábírní, hogy ők is fogadják el a mult évi budapesti nemzetiségi kongresszus összes határozatait; f) a három partnak közlönyei, ugymint a radikális Zasztva, a liberális Branik és a Zagrában megjelenő, a horvát szerbek érdekeit képviselő Srbobran közös erővel kell, hogy működjenek egy nagy nemzetiségi pártnak létrehozása érdekében. 3. Tavasszal egy nemzetiségi kongresszus hívandó egybe, ahol az összes magyar szerbeket kívül még a Horvátország és Szlavóniában lakó szerbeknek is meg kell jelenni, egy állandó központi bizottság megalakítására. 4. Az összes szerb egyházi ügyekben is minden pártnak közösen kell működnie. E programponozatokat a radikálisok már három ízben megküldötték a szerb szabadelvtűeknek, de ezek mi tudó mást sem vettek róla.

H I R E K.

Kinevezés. Dr. Vojnics István főispán dr. Kovatsits Kálmán belügyminiszteri fogalmazó gyakorlatokot közigazgatási gyakorlat-

ká nevezte ki s aszolgálatáttele a palánkai szolgabíróshoz osztotta be.

— **Kinevezés.** Dr. Vojnits István főispán Városi László vármegyei árvaszéki főszámvévető közgazgatási főszámvévé, Raab Béla központi főszámvévető pedig árvaszéki főszámvévé nevezte ki.

— **A nemeslelkű örök.** Császka György kalocsi érsek újvidéki bérmlása alkalmával az összes egyeteknek s intézeteknek nagyobb összegeket juttatott, úgy hogy adományai felülmúlják az 5000 forintot. Nevezetesen adott a r. kath. hitközségnek 1000 frtot, a Marie Valerianum szegényháznak 500 frt, az apácáknak 300 frt, az I. nőegyletnek 200 frt., a tüzoltó- és lövész egyeteknek 150—150 frt., a szerb nőegylet- és munkás-egyletnek 100—100 frt., izr. nőegylet, hadastyán- és technikus egyeteknek, újvidéki Dalárdának, Frohsinn és a templomi enekarnak 50—50 frt., a Maria Schneekápolnának 60 frt., a rendőrségnek 100 frt. Továbbá különféle itt fel nem sorolt jétékony célokra mintegy 1000 frt. Mindezen felül az apácáknak kilitásba helyezte, hogy iskolájukat kibővítteti és internátust rendeztet fel saját költségén.

— **Áthelyezés és kinevezés.** A valás és közoktatásügyi miniszter Szagajcsán Illés gajtasoli állami iskolai tanítót a petroszelli elemi népiskolához rendes tanítótá áthelyezte s ugyanezen iskolához Magenbauer Fanny okleveles rendes tanítónővé nevezte ki.

— **Egyházmegyei hírek.** Krapenheim József, veprováci plébános saját kérésére nyugdíjaztatván, a plébánia ideigl. vezetésével Grünfelder Antal bízott meg. — Varga István sz. istváni káplán szabadkai hitoktatónak nevezett ki. — Kápláni minőségben áthelyeztetek: Essert János Szabadkáról Temerinbe, Ketterer Mihály Mélykutról Almásra, Bagó Mihály Ó-Becseről Mélykutra; Korzák József, a győri, egyházmegyéből átvett ujmisés mint káplán Ó-Becserre helyezteték; Maisson Jeromos végzett theologus ideiglenesen a központban nyert alkalmazást.

— **A ns-militicsi fürdő részvénytársaság** e hó 27-ére hirdett közgyűlése a zombori löverseny miatt elmarad s helyette a közgyűlés október hó 11-én d. u. 2-órakor lesz megtartva.

— **A zimonyi emlékünnepen** meggyénket Dr. Vojnits István főispán, Karácson Gyula alispán és dr. Flatt Viktor újvidéki főispán képviselte.

— **Felrándulás a kiállításra.** A napokban Thurszky Jenő városi tanácsnok vezetés alatt Zomborból tekintélyes számú iparosok és földművelők rándulnak fel a kiállításra. Három napig maradnak fenn a fővárosban.

— **Színészeink.** A P. H. írja. Kunhegyi Miklós zombori színigazgató jól szervezett s zenekarral ellátott társulatával Rimaszombatban működik a közönség mérsékelt érdeklődése mellett. A társulat nagyobb pártfogást érdemelne, mert kitűnő tagjai vannak. Eddig igen jó előadásban színekerültek: Gyerekkasszony, Honthi háza, Szultán, Párisi élet, Fenelányok stb. Az igazgatón kívül a társulat kiváló tagjai Pösfay Ella, a kitűnő hangu primadonna, ki pompás játékaival és erőteljes hangjával elragadja a közönséget. Kedves és jóhangu énekesnő Völgyi Ilonka is; Kápolnai Irén és Fehér Laura ügyesen, sok rutinnal játszanak. Karácsony Mariska is rokonszenves színésznő. A férfiak közül Kemény, Asztalos, Pálfi és Csete Lajos tűntek ki jeles játékkal. A két első mint énekes is jól megálja helyét s nagyban előmozdítják az előadások sikerét.

— **Lelekész beiktatás.** Pacser községben, mint levelezőnk írja, nagy lelkesedéssel iktatták be az ujonnan választott római katolikus lelkeszt, Bárány Gyulát. Az új lelkeszt Bobics Károly topolyai prépostplébá-

nos iktatta be hivatalába nagy ünnepélyességek között.

— **Chotek gróf veszélyben.** Újvidéki levelezőnk írja: Szeptember 17-én este a Budapestről jövő gyorsvonaton idős Chotek Rezső gróf Újvidék felé utazott, hogy a futtati birtokára menjen. A mint a vonat teljes sebességgel Újvidék közelében éppen a gróf birtokán keresztül robogott, valaki, ki úgy látszik leste már a vonatot, golyóval töltött puskával a gróf kocsjába lőtt. A gróf a lövésnél éppen a kocsi egyik ablakánál állt, de szerencsére a golyó nem találta. A tettest nyomozzák, azt hiszik, hogy a gróf valamelyik munkása. Az eset nagy föltűnést kellett.

— **Meghívó.** Az „apatinai kereskedő ifjak egylete“ f. é. október hó 3-án saját könyvtára javára az egyleti helyiség nagytermében zártkörű fánvígalmat rendez, melyre a nagyközönséget ez úton hívja meg a rendezőség. Beléptidij személyenként 60 kr., kezdete esti 8 óraker. Feltűléseiket közönnel fogadtatnak és hírlaplajg nyugtáztatnak.

— **Milenniumi fák.** Az ó-becsei róm. kath. iskolák az ezredév megörökítésére ugynevezett ezredévi fákat fognak ültetni növendékekkel, a melyeket nemzetünk nagyjairól nevez el. Az ezredévi fák ünnepélyes ültetése október hó 30-án lesz.

— **Tanítógyűlés.** A német-palánkai róm. kath. esperes kerület tanítói f. hó 17-én Bukinban tartották meg rendes évi közgyűlésüket, mely következőképpen folyt le. 9¹ óraker főt. Keszler Mátyás bukini plébános misével egybekötött „venix szanctet“ mondott, melyen a kerület tanítói Jelinek Béla bukini tanító vezetésé alatt 4-es karban régi magyar chorálokot énekeltek. 10 óraker megkezdődött a közgyűlés, melyet főt. Szauder István kerületi esperes mint elnök, meleg szavakkal üdvözölt. A tanácskozmányra kitűzött paedagogia tételt „a párhuzamos tanmódszer előnyeit az 1, 2 és 3 tanítóval bíró népiskolában“, — Antalcz Hugó palánkai tanító behatóan és érdekesen fejtegette. Értekezését a közgyűlés viharos tapssal jutalmazta. 1 óraker Moró Pál vendéglőjében közébdél volt, melven Szauder István esperes és elnök a tanítókra, Fűke Pál német-palánkai tanító pedig az elnökre mondott ékes szavakban tisztozt. Ebéd alatt a jódévdben és sikerült tréfákban nem volt hiány.

— **Nagy lopás.** A zentai szálláson lakik Lehner Dávid már 18 év óta s soha egy szalma szalat sem loptak tőle. Annál nagyobb volt tehát a meglepetése, midőn e hó 20-án reggel konstátálta, hogy a szekrényben lévő értékpapírokon kívül még 800 frt készpénzt is elloptak. A tettes természetesen ismeretlen s a rendőség erőlyesen nyomozza a vakmerő tolvajt.

— **Pályázat.** A bajai adóhivatalnál adótisztai állásra 2 hét alatt.

— **Tanítóválasztás.** B-Földváron előléptetés folytán megürült tanítói állásra f. hó 19-én tartott választás alkalmával elnöki döntéssel, ifj. Mihály József b.petroszelli tanító választatott meg.

— **Névváltozás.** Lipovcevit Lajos bajai születési budapesti lakos, vezetéknévét belügyminiszteri engedéllyel „Lugosi“-ra változtotta.

— **Pályázat.** A zombori pénzügyigazgatóság kerületében pénzügyőri felügyelői állásra 2 hét alatt.

— **Eljegyzés.** Szűszner Győző adai segédjegyző eljegyezte Putz Gizella kisasszonyt, Putz Adalbert takarékpénztári igazgató és műmalomtulajdonos leányát Bács-Földváron.

— **Helyreigazítás.** Nemrégiben Novotny Ferencz volt szegszárdi később csonoplai állatorvosról a „Tolnavármegye“ nyomán azt a hírt közölték, hogy a nevezett egy veszett kutya által megmaratott és e sebében Budapesten meghalt. Képzeltel Novotny

széleskörű rokonsága körében mily hatással volt e hír. Mindenki sajnálta azt a csinos fiatalembert, ki angusztius 6-án nővérének esküvőjén Streicher Benóvel Bonyhádon időzött. Utban hazafelé tényleg megüült és néhány napig Csonoplán betegen feküdt, de már több hete, hogy egészsége ismét helyre állt és nincs annak biz semmi baja. Esze ágában sem volt magát veszett kutya által megmaratni, hivatalos elfoglaltsága még abban is megakadályozta, hogy Budapesten történt elhalálzásán személyesen jelenjék meg.

— **Névváltozás.** Steiner Izidor recte Gyula bajai illetőségű győri lakos, valamint Kiskőrű Sándor és Ottó nevű fiaii vezetéknévén Szabó-ra kért átváltoztatása, belügyminiszteri rendelettel megengedetett.

— **Veszélyes ugrás.** Mánich Antal topolyai lakos 5 éves Sándor nevű fia a minap játék közben bele esett az udvaron lévő kutba. Kis testvére, az alig 13 éves Ilka, látván fivére szerencsétlen esetét, utánugrott a kutba és fentartotta testvérkéjét a víz színén addig, míg a segélykiáltásra odasiető emberek mindkettőt kimentették.

— **A gyermekgyilkos anya.** Nem mindennapi história esett meg a napokban Vodiczán. Osztrogonács Antal, jómódú keletibai parasztlégény, beleszeretett unokahugába s miután a szülők ellenzése megakadályozta azt, hogy szerelmestől oltárhoz vezesse, egy szép napon kapta magát s a piruló leánykát megszoktette a szülői háztól. Eddig a dolog rendben van s semmi szokatlan nincs benne, hanem ami azután következett, az már nem mindennapi dolog. A fiatal szerelmes pár a mult szombaton hajnalban barangolás közben Vodiczára érkezett, a alig pihentek ki az ut fátadalmait az ottani szent-kut közelében, midőn a leány kapta magát s egy egészséges flugyeremnek adott életet. A családi jelenetnek tanuja volt több bucsujáró hívő, s ugyancsak elbámultak, midőn a fiatal családapa elkese-redésében a földhöz vágta kalapjátá ilyen kiáltott fel: — Ennek se én vagyok az apja! Ezzel kapta magát, s ugy ott hagyta a magatá körülményekhez képest elég rosszul érező anyát és gyermekét, mint Szent-Pál az oláhokat. A cserben hagyott anya elkese-redésében gyermekét az ottani szent kut vizéből eredő csatornába dobta. E megrázó jelenetnek többen tanui voltak ugyan, de a gyermeket már csak holtan vehették ki a csatornából. A szerencsétlen leányt a bajai kórházba szállították, az előnyomozást pedig a bajai rendőség megindította.

— **Sohr Sándor** női ruha készítő hirdetésére felhívjuk a közönség figyelmét.

(Egy szakácsnő, ki kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik, uri házhoz ajánlkozik Lak: Géza utca 224. sz. alatt.)

Foulard-selymet 60 krtól 3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai, s. a. t. a legujabb mintázzalt és színekben, u. m. fekete, fehér és szines **Henneberg selymet** 35 krtól 14 frt 65 krig, méterenként sima, csikos, koczkázott, mintázott damasztot s. a. t. (mint egy 240 különböző minőségben és 2000 szín és mintázzalt s. a. t. a megrendelt áru **postabér és vámmentesen a házhoz szállítva és mintákat postafordultával küld: Henneberg G.** (es. és k. udvariszállító) **selyemgyára Zürichben.** Svájcba címzett levelekre 10 kros. és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

GSARNOK.

Egy harmad század múltán.

Tanuló társak találkozásáa Budapesten, 1896. szeptember 15, 16, 17-ik napján.

Irta : *Vérsesi Károly.*

Lehetséges? Lehetséges. Sajnával tapasztalom azt, hogy igenis lehetséges az hogy már egyharmad század szele suhant el közöttünk, egyharmad század viharja tombolt el fölöttünk az óta, hogy az iskola porát leraztuk. Könnyen meg is győződhetünk beszédem igaz mondasáról gyakorlatilag, hiszen csak nézünk kell egymásra. Legjobban látjuk az idők múlását az üstökön; milyen állapotban van az? Bizony jól megvan az már tépázva, elég szűkzűre is kopott már. Minden eljön, minden elmúlik. Olyan következetes és egyforma az idő, haladásában, hogy arra a következtetésre kell jutnunk, mint a napnál jutottak az emberek, hogy tudniillik ez áll s a mindenség kering körülötte. Használóképpen az örök idő is áll s mi nálunk csupán az élet utain bolyongva és botorkálva, a természeti törvények szigorú betartásával.

Hol van az az ifjúkori idő, mikor nem várhattuk meg a bajusz, szakáll berkedését; étesre fent tollkással, segítettük azt kibújni. Hol van az idő, mikor nem várhatván meg mig megnővünk, a vargánál fogtuk keresre a dolgot, hogy segítsen jó nagy sarokkal bennünket feljebb kapaszkodni. Hol van az idő, mikor saját törpeiségünket véltük az által takarni, ha a nagyobb lányok közül választottunk táncosnét.

Most szeretőnk, ha a bajusz, szakáll nem volna olyan nagyon tüskés és korunk előrehaladása nem volna leolvasható a homlokunkra vont redők számából. Minden megjött, minden elmúlt. Csupán csak az emlékezet lebegtetli szárnyát, nagyon sok fölött.

Az együtt töltött tanuló évekből sok szép képet varázsol elénk az emlékezet. Mindenik képnek háttérében áll a püpos hátú vén Mecsek-hegy, mely a regényesen fekvő Pécs védőfala is a hideg éjszakai szél ellen. Ezek között a szőlőtermő hegyek között, ezekben a virágos völgyekben játszottuk mi el gyermekjatekainkat.

Tudjátok-e, idő által kipróbált jó barátain, a multnak melyik képe tetszik nekem legjobban? Az az eleven színnel festett harmonikus kép, melynek tárgya ez:

1863. év július 19. napján 39 tanuló ifjú sorakozik egymás melle, mind lelkes jó barátok. Egy kivételével, mindünknek tarsolyában a négy oldalra terjedő latin nyelven megirt érettségi bizonyítvány van. Az ifjak szemében tűz is, köny is csillan meg. Hév, tűz, lelkesedés, kipirkasztá az arcokat: hiszen mindegyik lelkét az foglalta el, melyik életpályán szolgálhatja jobban hazáját. És akkor eszünkbe jutott, hogy élelcélünk megvalósítása el is szakít bennünket egymás keblétől. Akkor ült ki derült arcunkra az első köny. Akkor vonult át derűs nomenclonkunkon a bánat első felleget! A szellemesebb a legokosabb középre állt akkor és ékes beszédet mondva, melyet mindannyian megfigyeltünk, csak úgy lesve a szót ajkáról. Ez volt beszéde dióhéjba szorítva:

Ha már elválaszt bennünket a sors, az élet-hivatás, Isten tudja milyen rögsz utra visz: míg együtt vagyunk, mielőtt elszedezőnk a szerzősa minden irányában, ültessük el a barátság fáját s időnként jöjjünk össze megöntözni azt. Ha majdan kilombosodnánk, jöjjünk ismét össze, árnyékában megpihenni.

Elültettük legott eme buzdításra a barátság fáját. Mely gyökeret vert az azóta, mert már ültetésekör megöntöttük azt bú esükönyekkel. Barátságunk magas törzsű koronás szép fája körül csoportosultunk 1873-ban 10 év multán 13-an, — 1883-ban 20 év multán 23-an, — 1888-ban 25-év multán 14-en — 1893-ban 30 év multán 13-an és most egyharmad század multán kilenczen.

Hol maradt a többi? Az élet tengerén nem egy hajón vitorláztunk s így messzire eveztünk el egymástól. Bizonyára kifáradtak. Nem értek ide. El is veszték többen, mikor háborgott a tenger s dült a vihar.

Úgy voltunk mi is, mint a sok kida-gasztott vásznú halászbárka, mely napfenyes időben ellepi a tengerpart környeket, a meddig utólérheti tekintetünk. Nyomul mindég, belebb-belebb fogást keresve. Sejtésük sincs a veszedelemről a ragyogo szelmentes időben. De előbukkan nagy hirtelen az orkán, míniha ellenséges földtől szabadult volna el; letöri a lengő-libbegő gyarló vízi járműveskeről az árbócot s melyen megmarta a barkat, halasznepet egyaránt. Fogy a lélekzetük, el is áll. A nap ismét kimosolyog a fergeteg multán s a két égen egy gömbölyű formás égő arany szigetet képez. A törést szenvedett halászbárkák roncsait a víz gyűrűzése, a hullám emelkedése és elsimulása partra veti. Azt kerdezed hol vannak azok, kik benne voltak s biztosan ülték ebben a rozoga kis járműben, mikor az még egész volt. A felelet csak egy szövből áll: elveszték . . . Hol maradt a többi bajtárs?

Nem egy hadtestben vívtuk az élet harcát. Elszakított minket egymástól a hadi fortély, taktika. Egyik-másik oszlop, hadisor nagy fűzbe is került. Megsebesültek, bémák lettek, a kik el nem veszték, nem erkezhettek be a kitzűzött időben erre az állomásra.

Nem hasonlatok ezek csupán, kedves jópajtások, hanem a mint mondom úgy is van. Örvenjünk azért, kik megjövök idejen itt vagyunk. Reánk jobban mosolygott a sors, az étetszerenese, mint azokra, kik elfáradva, elkallódva, megbénulva elveszték.

Nefexresől feljegyezte Clió, hogy végig tekintven szép nagy seregét, könyezett a gondolatra, hogy egy század mulva nem lesz ezekből egyetlen hírmondó sem.

Könyeztük meg mi is elveszett bajtársainkat, az övek az emlékezet, a miénk az élet s ezt ne hagyjuk s ne dobjuk el könnyelműen.

Itt vagyunk hazánk szívében, a megifjult magyar fő-és székvarosban kellő közepén az ezredésnép Magyarországnak, mely magát matrónaként kieczizomázva, ékesítve, kiállításos díszit von magára, hogy kecsesebbnek látszassék.

Örülünk, nagyon örülünk, hogy itt jövének össze harmad század multán; nem is lett volna értelme — máshól, mikor az

egész ország ide tart. Az öröm ifjítja az arcot, Magyarország öröme is megifjította Magyarországot; a mi örömünk is simítson el rajtunk néhány ranczot. A mi mostani egyfirtleli perceinket nem a jelen esetlege szülte, s nem egyik-másikunknak modern újság-hirdetése, dobverése. Harmadszázad előtti jó gondolat szülte ezt; a harmadszázad előtt ültetett barátság fájának édes gyümölése ez, melyet mi most eldélünk. A nagy idők multán sem lazuló barátsági kötelék tart bennünket még mindig össze, az hozott össze minket többször Pécssett, most Budapesten, hová az egész művelt világ figyelve irányul s a honnet irigyeink, ha el is fordítják arcukat, szégyenpirtól eg bizonynyal az.

Szorítsuk meg azért most még jobban egymás kezét ebben az ezredéves ünnepek esztendejében; nem tudjuk meddig szorongathatjuk a keblünkre egymást. Az ország-nak egy ezredéve tel most le, nekünk 1/3 század, hogy az életbe leptünk éretten; ha ehhez a 33 esztendőhöz hozzáadjuk az ezt megelőző 12 tanulmányi évünket és a boldog gyermekkor 6 évet, akkor is mar túl vagyunk a felszázad Rubiconán — egy évvel.

Nagy idő, de mégsem olyan nagyon magas, még csak nem is öregkor. A mi munkaidőnknek nincs még vége. Nekünk még tenni kell. Adja Isten, ha mar az öregkornak olyan nagyon nekiramodtunk, azt el is érhesük. Most pedig jól öntözzük meg a barátság fáját, hogy annak árnyékában pihenhesünk akkor is, ha majd már nagyon megöregszünk.

Végre mielőtt szétoszlánánk, tartunk egy kis népszámlálást közöttünk s csináljunk egy kis statisztikai kimutatást.

A 39 oskolatárs közül legtöbben léptek az egyházi pályára, 19-en. A jogira 16-an, az orvosi és katonai pályára ketten—ketten.

A 39 oskolatárs közül 9 hait meg eddig.

Harmenczhárom év után összejöttünk kilenczen. Névszerint: Biró Imre abaligeti plébános, dr. Bors Emil pécsi jogtanár, Jeszenszky Ferenc országgyűlési képviselő Bükösdőrl, Körös Kálmán békéscsaba megyei ny. szamvevő, Joó Janos vörösbereányi plébános, Kustár Lajos csanádi plébános, Kuzmits József dolny-mitolyaczi esperes plébános, Szauer Ferenc dobanybevaltasi hivatal főnök Tiszaroffon és en.

Mit csináltunk? Biró és Jeszenszky örültek, hogy rendezésük sikerült. Sok ilyen artatlan örömet kívánunk nekik. Dr. Bors az első ebéd után a horvat és szlaron országok ipar és mezőgazdasági csarnokában kiállított gyönyörű mely hangú nagy orgona ercztű-dejéből csalta ki mesteresen a legszebb hangokat és dallamokat. Körös, az egykori állandó első eminessünk arról tanakodott, hogy mégis csak másképen osztályozza az élet az embereket, mint az iskola. Joó, kedély dolgában a legjobban áll közöttünk, adomázott és trefált eleget, az is megmutatta példaképpen, hogyan lehet sokáig és jól mulatni. Kustár, egykori leghiresebb matematikusunk, most gazdalkodásról perorál. Lattuk a kiállítás mésztermekeit. Kuzmits még mindig a régi, int, oktat és dorgál. Most azt fejtegette, hogyan lehetne a horvátokból jó magyar hazafiakat is csinálni, de Szauer azt mondta neki, hogy könnyebb rossz dohányból jot pipázni, mint azt megcsinálni.

Én pedig nagyon örültem annak, hogy ezt a jó kedélyű és szép baráti társaságot az együttléti második estéjén magammal a szt. gellérthegyí nyaralómban egyfedél alá hoztattam s mint házigazda elmondhattam a papoknak az ad multos annos-t, a világiaknak pedig úgy szív és lélekkel: „Fiúk! az Isten áldjon meg, én is iszom igitatok.” — Joó, Körös és Szauer vitték el a győzelem palmáját úgy hajnalban, hajnal előtt . . . Megismerszett rajtok az is, ki tartotta meg legjobban az életvidorságot s ki lett komót. Legkényelmesebben megis azok csinálták, a kik el sem jöttek erre a lélekemelő szép baráti és iskolatársi találkozóra. Legyen neki puha a párnájuk. Meg sem álmodhatják, milyen öröndetes volt ez a egyharmad század múltán való találkozás, melyet megismételni nem lehet.

Faluvégről.

Bodrogh-Monostorszegh, 1896. szeptember 21.

Hova tűntetek ti boldog kamaszvévek, mikor az ifjú szíve, lelke egy kimondhatatlan édes valamiben kéjeleg, nem törődve a profán világ zajával, az európai egyensúlylyal, interparlamentáris és béke — kongresszusokkal, Torökország végvonaglásával, nitroglicerines és melinit-gombócokkal hajtógázoló fene-féniakkal, pártviszályokkal és spicizkedő „érdemes községi elüljáróság”-okkal!

Mikor a tükör előtt állva gyönyörrel kónsfatálja, hogy az orra alatt mintha már már mohosabb volna mint csak tegnapielőtt is; mikor észreveszi, hogy hölgy társaságban már ő is nyom valamit a — iatban s a legyezők mögé bujva mosolyogva tesznek megjegyzést számottevő személyiségére.

Igy történt velem is.

Ah, oly jól emlékszem még! Ozsonnára voltam hivatalos. Bajos vis a vis-annak még bájosabb s feneketlen örvényű kindruszefekete ragyogó szemei 41 fokok lázba ejtettek. A kávé mellé felszolgált kifli (heteg egy hatosért) olyan kemény volt, mint egy finánc-respicinnek a szíve. Társalgás közben észrevettem én, hogy a kifli a kettétörés procedurája alatt feltűnő ellentétlasi képességet fejt ki, míg végre egy nem várt pillanatban elválván — mint ősszel fa levelétől elválk — öblös poharam műtejes és cigóris tartalmát a feldiszített asztalra kitálatlám.

Egyet fordult velem a világ!

Kezdődtek az „ezer bocsánat” — kéresek, melyre viszont a hölgyek s első sorban a háziasszony huszonötzör is repetálták, hogy „nem tesz semmit” . . . „meg-eszik az”. Szidták a péket, aki ilyen ifjúságú kifliket mer úriháza küldeni. (Én 12 öles akasztófát kívántam neki becses névünneperre.)

De azért a hölgyek intonálásából kivettem, hogy kampez, — végem van! — 41 fokok lázam gyöngye hideglelesbe csapott át. Kell e kávé!? — gondoltam magamban.

Magamhoz hasonló, egyik kamasz-pajtásom is jelen volt ezen affairémnél. Tőle kérdeztem, hogy minő itéletet hoztak felettem . . . mit mondtak; egyáltalán milyen megjegyzéseket vadgostak utánam?

A gyerek hallgatott.

— Szólj, — kértem őt — mond meg mit beszéltek felőlem? Ugy-e végem van . . . elítéltek? Oh, én spirítuszbalavó szarvas de marha!

Ó tovább némán hallgatott.

— Szólj! — kiálték — ha van hited az égben s egy Isten felsz velem! . . .

Szólt a pajtás: sohasem!

— Jó, — kiáltám harsogva mint az operaház portása a fiakkerek számaint — bárki légy te angyal, ördög, tőjtőlösszajú

ficzkó képeben, ha nem mondd meg én . . . én leharapom az — orrodát!

(Az orrára büszke volt a pajtásom, mint a szomszedasszonyunk a bodzalekvarjára.)

Erre beadta a derekát.

— Megmondom! — szólalt meg Sphynx-ként a orrbüszke fiu.

— Ki vele!

— Azt mondták, hogy nagyon jó fiu vagy, de . . .

— No, — de . . .

— De nagyon . . .

— No, — de nagyon . . .

— De nagyon — mafla.

. !!! ??? !!! — — —

Vigaszt találtam Fánikam macskaszínű és hamisságú szemében.

Ki volt Fáni?!

Fáni, egy cipzőművészek volt enni-való leánykaja. — Ő volt a tizedik azon tizenöt élő gyermek közt, kikkel a mindenütt jelenvaló Úr Istenke a duzzadtképi, kifogástalan egészségű kaptafanyomorgatót — dacára a csizlik üzlet süllyedésének és a piaczi drágasság emelkedésének — megáldani, alkamasint idő és czélszerűnek találta.

Különös ismertető jele csak egy volt: végtelenül szerette a krumplicukrot. — Ebből is láthatni, hogy vágyai nem terjedtek túl a mindennapiság felszínén.

Csak egy baj volt! — Nem tudott magyarul.

És még egy baj volt! — Én nem tudtam németül.

Találkozásuk oly regényes volt, mint Romeo és Juliáé, Sekszipir mellesével tisztán saját gusztszunk után megteremtve.

A rokkant csizliket beteg és öngyelgöző egylete bálján pillantottuk meg egymást s ez elegendő volt, hogy vulkánvá változunk.

Az első négyes elérkezéig bevágot 1½ kilo krumplicukrot.

Én boldog voltam s hozzáajolva vaczogó ajakkal susogtam hóféh fülecskéibe:

— Wenn ik Erdepfli geworden sein könnte, ik werde so kolossalis gewachsen worden, dass . . . dass . . . (itt már elakadtam, csak magamban tettem hozzá, hogy: még a hetvenhatedik öregapád is jóllakhatna velem.)

Ó rám mosolygott s fogai közt ott viritott a krumplicukor, mint a frissen fölerezett csiriz.

A harmadik csárdás után már vérben forgó szemekkel vallottam meg neki szerelmemet.

— Frájlajn Fáni! Sie sind das Numero 1. welches hat mich gemacht ganz hinauf zu der Ohrwatschl verrückt!

— Ich liebe Sie auch! — susogta elpirulva Fáni kisasszony.

No, Jézuskám! nekem sem kellett több!

Magunk mellé rendeltem a cigányt s még egy ½ kilo cukrot rendelve a frájlán, neki eresztettem lágy tremolós hangon: „Csak egy szép lány van a világon” . . .

— No, liebes Fánika, wie schmeckt Ihnen dieses Nota?

— Hübsch. — felelte röviden s a közben majd kigurultak a szemei a krumplicukor lenyelésében.

(Két kilo krumplicukor után már tágabb elismerést reméltem.)

— Hat háben Sie auk ein liebes Nota? — Sprekken Sie, und ik werde wegspielen lassen mit des Zigeuners.

Ismét elpirult mint a befőtt paradicsom. — Gegenwärtig fällt mir gar nichts ein! felelé vontatottan.

(Gégénverték ?? Ezt nem értettem! Nem akartam én senkit sem gégén verni!)

— Ik habe mir Urlaub genommen für mick, zu Ihnen das Frage zu dirigieren, ob haben Sie ein liebes Nota. — No hát also háben Sie so eins?

— Nun, — jawohl! felelé szemérmesen.

— Also, — ki vele! — kiáltám lekesülten.

Aközben a papa, tubákszinű bársony nadrágban, a mama pedig felpántlikázva mint egy levagásra szánt néplünnepi ökör, körénk csoportosultak; — Fánika kisasszony pedig megtörtülve a ragacos szájcsakáját, lágy, érzékeny hangon kezdé el:

„Dort draust im Weidlingau,

Dort ist der Himm'l blau . . .“

A szülők majd szétverték a tenyerüket a tapsolásban.

En is megvoltam elégedve, — de torkig!

De beláttam, hogy Morvaországban született és krumplicukron felnevelt hölgytől mást nem is varhattam.

— Zsiga! — kiáltottam oda a cigányprimásnak — húzd el azt a nótát, a melyeket a magyar ember szöveg nélkül is megért.

És a Zsiga cigány belefeküdvé a hagedűjébe, rakezdte ropogósan, hogy hát „Mégis hunczfui . . .“

Fáni kisasszonnyek ugy eltűntek, mint az illó olaj.

Azonban más nap két szekundáns jelent meg nálam, hogy elgetelt kerjenek a tegnapi nótáért.

A kisasszony egy fitkos lovagja volt a provokáló, allására nézve algyező, névszerint valami Horváth Tamás.

Adandó válaszommal készen voltam.

— Uraim! — mondtam. — Mondják meg küldőjüknék Horváth Tamás algyező úrnak, hogy mindaddig, míg azt az arczultást, melyet a kaszinóban kapott nem tisztázza, nem képesített arra, hogy másokat akár provokáljon, avagy mások ellen denuncziáló feljelentéseket tegyen. Ajánlom magamat!

A két szekundáns eltávozott s jónak láttak az ügyről jegyzőkönyvet fel nem venni.

— — — — —
Rég letűnt szép idők, hová lettek!?

Volt, — nincs!

Hunyor.

IRODALOM.

„Párisi Divat.” Mostanában, mikor elég egy pillanást vetnie az embernek a nagy szabócégek kirakataira, vagy az előkelő hölgyek ruháira, hogy belássa, mennyire áll az, hogy a ruhavarrás művészetét vált, most sokszorososan fontos az, hogy a hölgyeknek olyan divatlap legyen a tanácsadója, mely képesítse őket arra, hogy a vidéken élve is folyton tudatában legyenek annak, mi a legújabb és a legszebb, a mit a divat terén az izlés alkotott. A Párisi Divat megfelelő címenek, mert ez az egyetlen divatlap, mely igazán lehetővé teszi a hölgyeknek azt, hogy a divatnak világvárosától egy nappal se maradjanak hátrább. A képek a párisi mintatöleite-ék után fényképfölvétel nyomán készülnek, s arra segítik rá a hölgyeket, hogy a legszebb szabást és összeállítását tudják kiválasztani; a szabásmintaivek pedig azt is lehetővé teszik, hogy mindezt maguk el is készíthessék igazi párisi eleganciával, mert a szabásminták párisi szabók rajzai. A mi végre az anyagok jó forrásból való jutányos beszerzését illeti, abban a szerkesztőség van segítségére a hölgyeknek, legyen az anyag akár a ruhákhoz, akár a kézimunkához való, melynek szinten egy egész iv van szentelve. A lapnak egy külön oldalán pedig londoni mintaruhák fénykép utáni másolatát vannak. Havonként színezett divat-képmelléklet is van a laphoz. Cikkje a háztartás, a divat s a társasélet minden kérdésében fölvilágosítást nyújtanak, valamint a műipari folalkozásokat oly bőven ismerteti a lap, hogy azokat belőle bárki megtanulhatja. Regénymelléklete kizárólag új, máshol még nem jelent illusztrált regényeket hoz: a börtönök pedig a szerkesztői úzenetekben ad választ a lap az olvasók minden tárgyú kérdéseire. Előfizetési ára: egy évre 8 frt,

félévre 4 frt, negyedévre 2 frt, A „Pesti Hírlap” pol. napilappal együtt egy évre 18 frt, félévre 9 frt, negyedévre 4 frt 50 kr.

Előfizetési felhívás. Egy regénykötetet bocsájtok sajtó alá „Albatrossz Sziget Lakói” czímen, melyet előfizetés után óhajtok kiadni az irodalom-kevelők közönség nem pártfogása mellett. A regény tárgya kalandos meneti, főleg az ifjúságot érdekli. Utalásokkal, szövevényes mesével telve. Tájékoztul bátorodnom tudatni, hogy két egységben összefüggő részről áll. Az első rész: „A szigetlakók” címűt viseli, a második rész: „A sors gyermeke” címűt. Az első rész tartalma a következő: I. fejezet: Az aranymosok. II. fejezet: Váratlan tudósítás. — Útra készen. III. fejezet: Jó barátok. — Élmények. IV. fejezet: Pihenés. — Tovább a tengeren. — Port: Szaid. V. fejezet: Csalódások. — Calcuttában. VI. fejezet: A harmas szövetség. — A tengeren. — Viatkozások. — Szarazföld! — Sziget! — Vihar. VII. fejezet: Albatrossz sziget. VIII. fejezet: Kirándulás. — Rejtelmes barlang. — Veszély. — Menekülés. IX. fejezet: Hajó a láthatáron. — Nyomon. X. fejezet: „Warington erőd.” — Jack elfogva. — Halleck megsebesül. XI. fejezet: Nyomon. — Harcz. — Melirton Jules megtalálva. — . . . stb. Kérem a t. gyűjtőket, szíveskedjenek taggabb körben terjesztenni s nemcsak faradozásukért vegyék legforróbb köszönetemet. Minden tíz előfizető után egy tiszteletpláddal nyulva kedveskedem gyűjtőimnek. A kötet karácsonykor fog megjelenni s szép karácsonyi ajándékul fog szolgálhatni. A 11—12 ivvel bíró regénykötet arra a fűzőtt példánnyal 1 frt, a diszkótésnek 1 frt 50 kr. lesz. Bátorodnom megjegyezni, hogy a munka Légrady testvérek sajtójából kerül ki s a legbiztosabb kiállítású lesz. Az előjegyzések és az előfizetési díjak nevemre f. hó november 10-ig küldendő be, Budapest, Elemér-utca 15-ik szám, I. emelet, 9. ajtó alá. Budapest, 1896. szeptember hó elején. Lovag Czettler Rezső.

Budapesti Napló, az újságírók lapja. Elenken emlékszik még a magyar közönség annak a tizenéves magyar újságírónak az esetére, akik ez idén július végével testületileg odahagyták a Pesti Napló szerkesztőségét és megalapították a maguk erejéből, minden vállalat mellőzésével, a szerkesztőség saját tulajdona gyanánt a *Budapesti Napló-t*. A lelkes kis csapat most alig négy hét leforgása után a szabadelvű magyar közönségnek legkedveltebb újságszolgáltatója lett. Magával hozván a régi szerkesztőségből fényes és jöhírű írói neveket, bannalatos szorgalommal és kitartással gyűjtve mindennap össze mind azt, ami a szerkesztőség, e lap szabadelvű és független politikájának, nemzeti érületének és magas izlésének minden huszonnégy órában ismétlődő bizonyágát adja: — a *Budapesti Napló* ma már nem csak keletkezésének történetében új és eredeti, de a közönség szimpátiáinak gyors felkötésében is eddig nem látott példát mutat. És minden szám arra vall, hogy a Budapesti Napló alapítói megérdemlik ezt a támogatást. A szerkesztőség, amelynek belső tagjai: Vészi József, főszerkesztő, Braun Sándor, felelős szerkesztő, Ábrányi Emil, Clair Vilmos, Cerri Gyula, Erős Gyula, Fái Béla, Gergely István, Holó Márton, Horváth Elemér, Janovics Pál, dr. Kovács Jenő, Lyka Károly, Márkus József, dr. Merkl Adolf, dr. Márton Miksa, Papp Daniel, Pekár Gyula, dr. Soltész Adolf, Sváb Tivadár, Thury Zoltán napról-napra egész erejét, egész lelkesedését, összes hírlapírói kvalitásait viszi a harcba. Hűséges szövetségese ebben a külső munkatársak díszes serege, amelyből csak Ágai Adolf, Bessenyei Ferenc, Beköfy Antal, Eötvös Károly, Feszli Géza, dr. Hágara Viktor, dr. Halász Ignác, Kupa Árpád, Malonyay Dezső, Munkácsy Kálmán, Szabóné-Nogall Janka, Szana Tamás, Szántó Kálmán, Tömörkény István neveit említhetjük most. Olvasóink figyelmét újból is felhívjuk a Budapesti Napló-ra

és ismételve a legmelegebben ajánljuk ez újságot. Olvasásra az újdonságok iránt érdeklődőknek és valóságos lelki épültsükre azoknak, akiknek a magyar hírlap irodalom magas színvonalában és magyar írók és újságírók hangsúlyos részében kedvük telik.

„Az Athenaeum Olvasótára,” mely mindinkább tért hódít a művelt magyar közönség körében most ismét két munkával, újabb négy kötettel ismerterodott. A francia regényirodalom legkiválóbb alkotása, Paul Bourget „Bűnös szerelem” című két kötetes regénye jelent meg ebben a vállalatban, Tóth Béla remek magyar fordításában. Az előkelő európai kritika majdnem egyhangú szavazatával, ezt tartják Paul Bourget legkiválóbb regényének, melyben korunk erkölcsi és a legáltalában vannak festve, mindvégig rendkívüli érdekes mese kíséretében. De nem is mese ez, hanem a való élet egy darabja, igaz történet álnevek alatt, mert a szereplők minden szava, minden cselekvénye az életből van elvesve. A szerző tulajdonképpen az erkölcsi élet nagyobb kérdéseinek megoldására keres példákat a való életből és amit az elméleti tetteivel bibelődő moralisták soha sem tudnak elérni, Paul Bourget szemléltetőleg tanít meg bennünket az erkölcsi igazságokra, főként a becsületességre. Rajzai rendkívül megkapók, néha merésznek látszanak, mint valami csucsives boltzot; de azért hamis megdönthető okoskodást ebben a két kötetben épen nem találunk. Ebben a tekintetben Paul Bourget messze túlszárnyalja regényíróitársait, kik a tetszetőséért feláldozzák az igazságot; míg ellenben Paul Bourget valósággal bonckesszel keresi az igazságot e legszövevényesebb életviszonyok között. Bizton remélhetjük, hogy Paul Bourget ezen regénye magyarban is azt az általános elismerést fogja kivívni, melyet kivívott az eredeti munka, melyet ugyszólván egyszerre elkapkodtak megjelenése után. Az Athenaeum Olvasótára egy igen érdekes, eredeti magyar regényt is közöl Bartók Lajos tollából. A két kötetes regény címe „A szemfényvesztők.” Targya a magyar közéletből a középső osztályból van merítve. Az egyes alakok nagy humorral vannak megrajzolva, a nélkül, hogy trázalokok lennének azokból. Ez már magában véve is irodalmi siker, mert a fantázia fektelenségével csapongó regényírók többnyire túlzásokban szoktak esni és rajzaik a való életől minél inkább eltávolodnak. Bartók ellenben hí arczsképet akar nyújtani, a melyekkel sok derült percet fog szerezeni az olvasóknak. A vállalat minden egyes kötetének ára díszes vászonkötésben 50 kr.

A Néptanítók Zseb-Naptára az 1897. évre, szerkeszté Ember János kir. s. tanfelügyelő, már megjelent. A kiváló gonddal szerkesztett zsebnaptár mindazt tartalmazza, a mi a tanítóval és iskolával szoros kapcsolatban áll. Hű és megbízható tanácsadó, miért is minden tanítónak és tanítónőnek a legmelegebben ajánljuk. Csinos kiállítása mellett is bannalatos olcsó; ára 50 krajcár. Megjelent Lévai Mór kiadóhivatalában Ungvárt.

A „Vasárnapi Újság” szeptember 6-iki száma 25 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „Márgó Tivadar (arczéppel). — „Ezredévi ünnepünk” (A közművelődési kongresszusra). Költemény, Fejes Istvántól. — Regénytár: „Az eltűnt”. Regény egy kötetben. Irta Szivós Béla. (Linek Lajos rajzaival); „Híres asszonyok”. Történelmi rajzok (képekkel). — „A magyar horvát társas élet 1848 előtt.” — Egy magyar-horvát barát újabbban megjelent emlékirata. — „Az ottomán bank megostromlása” (képpel). — Az örmény nép (képekkel a Törökbirodalom örmény lakosairól). — Az ezredévi kiállításból: „A hadsereg kiállítása”. — „Ybl szobra” (képpel), Galgóczy Istvántól. — „Kétszázéves huszárezred” (képekkel a Pálffy-huszárokról), közli ifj. Csatkó Aurel. — „A közművelődési gyűlések kongresszusa”. — „Divatlevél” (divatképpel). — „Két magyar énekesnő kül-

földön (Kopácsi Juliska és Pivary Mariska arczéppel). — „Ezredévi ünnepélyek.” — Irodalom és művészet, Közintézetek és egyeletok, Sakkjáték, Keptalány, Egyveleg, stb. rendes heti rovatok egészítik ki a lap tartalmát. A „Vasárnapi Újság” előfizetési ára negyedévre 2 forint, a „Politikai Újdonságok”-kal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában. (Budapest, IV., egyetem u. 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap” a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre csak 1 frt 20 kr.

A „Pesti Hírlap” sohasem érdemelte meg jobbat jó hírnevét, közkevdelttségét, mint a folyó évben. Olvasóinak legtöbbet nyújt és a lehető legjobbat. Oly fényes csoportot képez rendes munkatársainak névsora, hogy azzal ugyancsak egyetlen más újság sem vetélkedhetik. Így, hogy csak a tárca-rovatot említsük, melyre a „Pesti Hírlap”-nál oly rendkívüli gond van fordítva, rendes szerződött tárcaírói a lapnak: Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Ágai Adolf (Porzó), Toth Béla, Kenedi Géza (Quintus), Murai Károly, Gerő Ödön (Viharos), Kőbor Tamás, akikhez a tárcaírói külső munkatársak egész gárdája csatlakozik. Vezérekírói közé visszakerült a kedvelt publicista Bekics Gusztáv. Színház, sport, vegyes és hírvivata elismerten a legzadagabb. Szerkesztői üzeneteivel egyedül áll a hírlap-irodalomban. De egyedül áll az előfizetőinek nyújtott kedvezményekkel is, melyek sorából kiemelkedik a „Pesti Hírlap Naptára”, ez a dús tartalma, gazdagon illusztrált nagy almanach, melyet minden előfizető teljesen díjtalanul kap karácsonyi ajándékul. A „Pesti Hírlap” kiadóhivatala (Budapest, V., Váci-körút 78. szám a.) mindenkinek szívesen küld mutatványszámokat úgy a „Pesti Hírlap”-ból, mint a „Párisi Divat” nevű pompas kiállítású heti divatlapból, melyet a lap előfizetői féltáron rendelhetnek meg, a „Pesti Hírlap” előfizetési ára az október—decemberi negyedévre 3 frt 50 kr., a „Párisi Divat”-tal együtt 4 frt 50 kr. Aki újonnan lép az előfizetők sorába, megkapja a szeptember végével kezdődő kitűnő francia regény folytatásait, valamint decemberben a „Pesti Hírlap Naptára”-t.

Közgazdaság.

Köbánya megnyitása. A kereskedelemügyi miniszter Magyarország területéről származó sertéseknek Köbányára való szállítást az alábbi feltételek mellett engedélyezte.

1. A Köbányára felszállítható sertések létszámát 30,000 darabban állapított meg.

2. A sertések beállítását Köbányán csupán azon szállásokba engedem meg, melyek vasutal, illetve a sertések föl- és lerakására külön rakodóval bírnak, továbbá pedig megfelelő módon fertőtlenítve vannak. Sertéseknek a köbányai piacon lábon való hajtását még kivételesen sem engedem meg.

3. A vásárokon veit sertések kizárásával Köbányára csakis olyan sertések szállíthatók;

a) melyek falkákban együtt nevelteték vagy hízalókban együtt tartattak és 120 kg. vagy ezenfelüli súlyúak bírnak;

b) melyek oly községből származnak, a hol a sertesekre ragadó betegség miatt semmiféle zár fönn nem áll;

c) melyek illi községből más sertésektől elkülönítve legalább harminc napon át megfigyeltés alatt állottak.

d) melyek származási, illetve elkülönítési helyükről fertőzött területek érintése nélkül hajthatók vagy pedig szekéren szállíthatók a felrakó vasuti állomáshoz, végül

e) melyek tulajdonosai két tanu előtt aláírt nyilatkozattal kötelezik magukat, hogy a Köbányára felhozott és ott tartott falkákban esetleg gyanusnak látszó állatokat, a hivatal egyszerű felszólítására, kárterítésre való igény nélkül leszurhatják, illetve azonnali levágásra eltávolítják.

4. Az a sertéstulajdonos, a ki Kőbányára sertéseit szállítani kívánja, a felszállítandó sertések számát és az elkülönítés helyét az illetékes kerület állami állatorvosnak tartozik bejelenteni.

Ha a Kőbányára érkezett sertések között a kirakás alkalmával csak egy darab sertés találtatik is ragadós betegséghen szenvedőnek vagy gyanúsnak: az egész szállítmány a feladás helyére azonnal visszaküldendő, vagy levágás céljából azonnal elszállítandó.

Hirdetések

4-5% mellett

rendes és rendkívüli jelzalog-kölcsönöket kieszközöl, valamint a legbonyolódottabb conversiókat szintén 4-5%-kal rendezi — gyorsan és discret minden előleg nélkül

Herczeg Sándor
Budapest, Gyár-utca 19.

A hölgyközönség figyelmébe.

Van szerencsém a m. t. hölgyeknek tudniára adni, hogy mint minden évben, úgy az idén is

f. é. október hó 1-étől fogva egy oly

TANFOLYAMOT

nyitok, ahol a hölgyek a ruha készitést és szabást öleső díjazás mellett a legújabb divat szerint megtanulhatják.

A tanfolyam, mely e czérra külön berendezve van s mely személyes vezetésem és felügyeiletem alatt folyik 3-4 hónapra van tervezve,

Az igen tisztelt hölgyek saját munkájukat elhozhatják s a tanfolyam alatt azokat elkészíthetik, mi által a tanítási költségek jó része fedezve vannak.

Miután már számos hölgyeket a szabászatban és nőruhakészítésben kiképeztem azon reményemnek batorokodom kifejezést adni, hogy az idei tanfolyamon is számos hölgy fog jelentkezni.

Kiváló tisztelettel

Sohr Sándor,
női ruha készítő
Zombor.

Kossuth-Lajos-utca.

Pártoljuk a kitünő hatású erdélyi ásványvizeket!

Az Erdélyrészi Kárpát-Egyesület ásványvizei.

A „Livia“ forrás-víz. **ANZAL SELTERS!**
2 liter 20 kr., 1 liter 20 kr., 1/2 liter 15 kr.

Egyetlen élvezeti **„Széchenyi“**
vasas-víz. 2 lit. 30 kr., 1 lit. 21 kr., 1/2 lit. 16 kr.

Orvosi vélemények szerint a legkitünőbb ásványvizek.

Az „Erdélyrészi Kárpát-Egyesület“

országos ásványvíz-raktára: EUDAPEST, Aradi-utca 58. szám.

Telefonnál csak a szám 25-15 kérendő.

Zombori főraktár: **Weidinger A. S.**

Kapható mindenütt. — A jövedelem jótékonycéllra megy.

Ujságírók lapja!

Budapesti Napló

A magyar sajtóban páratlan az a siker, amelyet a

Budapesti Napló

mindjárt első megjelenésekor aratott és az egész világ sajtójában példa nélkül való, hogy egy szerkesztőség maga alapított volna és adna ki politikai napilapot.

A BUDAPESTI NAPLÓ

a szerkesztőség tulajdona. nem adta magát semmiféle vállalkozás rendelkező hatalma alá. Független tehát felfelé is, lefelé is minden irányban.

A Budapesti Napló

a magyar intelligencia lapja. Politikája a legtisztább szabadelvűségnek és a magyar nemzet igazainak utján halad.

A BUDAPESTI NAPLÓ

amelyet a Pesti Napló július 30-án testületileg kilépett szerkesztősége alapított, hasábjain egyesíti a magyar politikai, irodalmi és zsurnalisztikai élet legelőkelőbb neveit.

A Budapesti Napló főszerkesztője: Vészi József.
A Budapesti Napló felelős szerkesztője: Braun Sándor.

A Budapesti Napló belső dolgozótársai:

Ábrányi Emil
Clair Vilmos
Cseri Gyula
Erős Gyula
Fái Béla
Gergely István

Holló Márton
Horváth Elemér
Janovics Pál
Dr. Kovács Jenő
Lyka Károly
Márkus József
Thury Zoltán

Merkli Adolf
Dr. Márton Miksa
Papp Dániel
Pekár Gyula
Dr. Soltész Adolf
Sváb Tivadar

A szerkesztőséghez csatlakozik a külső munkatársak, cikkírók és tárcáírók díszes sora:

Ágai Adolf, Bessenyei Ferenc, Békefy Antal, Eötvös Károly, dr. Hagara Viktor, Feszli Géza, dr. Hálasz Ignác, Kupa Árpád, Malonyay Dezső, Munkácsy Kálmán, Szabóné-Nogáll Janka, Szana Tamás, Szántó Kálmán, Tömörkényi István.

A Budapesti Napló

rovatai gazdagok, értesülései kitünőek. Az egész ujság friss, eleven, temperamentumos és minden rovatában az izlést, az előkelőséget és a megbízhatóságot ismeri legelőbb törvényesnek.

A BUDAPESTI NAPLÓ

egyedüli jogosított magyar kiadásban közli **Georges Ohnet** világhírű francia írónak **„Hiába való gazdagság“** című remek regényét, amelynek összes eddigi folytatásait megküldjük újonnan beépő előfizetőinknek.

Előfizetés: egész évre 14, fél évre 7, negyedévre 3 frt 50. 1 óra 1 frt 20.

Mutatványszámokat nyolc napig ingyen küld a kiadóhivatal.

Szerkesztőség: Ferenc-körut 28: Kiadóhivatal: Teréz-körut 41.

Olvassa mindenki az ujságírók lapját:
a Budapesti Naplót!